

PANORAMA

ZIMA 2017 / č. 63

Najvzdialenejšie regióny v EÚ spájajú sily

VYKONÁVANIE
EŠIF
NAPREDUJE

POLITIKA
SÚDRŽNOSTI
A REGIÓN VALENCIA

Regionálna
a mestská
politika

PANORAMA

EDITORIÁL.....	3	MALTA BUDUJE LEPŠIU BUDÚCNOSŤ.....	46
BULHARSKO SA PRIPRAVUJE NA PREDSEDNÍCTVO EÚ.....	4	ZACHYTENÉ FOTOAPARÁTOM NA MALTE.....	48
REGIÓN BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ UPEVŇUJE VZŤAHY.....	7	PROGRAM NA PODPORU ŠTRUKTURÁLNYCH REFORIEM.....	50
VYKONÁVANIE EŠIF NAPREDUJE.....	10	ÚZEMIA V CENTRE POLITIKY SÚDRŽNOSTI.....	51
PARTNERSTVÁ MIEST VYKONÁVAJÚ OPATRENIA.....	14	FRANCÚZSKE DEPARTEMENTY PRESADZUJÚ POLITIKU SÚDRŽNOSTI.....	52
STRATÉGIA EÚ MÁ POMÔČŤ NAJVZDIALENEJŠÍM REGIÓNOV.....	16	PODNIKATEĽSKÝ REGIÓN ROKA 2017.....	53
ŽENY V ZAMESTNANÍ A REGIONÁLNE ZHROMAŽDENIA.....	26	KONTROLA ZDRAVOTNÉHO STAVU V RÁMCI CEZHRANIČNEJ STAROSTLIVOSTI.....	54
10. VÝROČIE OCENENÍ REGIOSTARS.....	28	REGIÓN STREDOZEMIA POSILŇUJE TVORBU POLITÍK.....	56
KAMPAŇ EURÓPA V MOJOM REGIÓNE.....	30	PROJEKTY Z BELGICKA, LITVA, A ČESKEJ REPUBLIKY.....	57
NÁDEJNÍ MLADÍ NOVINÁRI NA EURÓPSKOM TÝŽDNI REGIÓNOV A MIEST.....	34	NOVINKY V KRÁTKOSTI.....	60
IVY: ŠÍRENIE POSOLSTVA.....	36	PROGRAM.....	63
AUTONÓMNE SPOLOČENSTVO VALENCIA: KONŠTRUKTÍVNY PRÍSTUP.....	38		

04

16

46

54

V tomto vydaní ...

V tomto zimnom čísle časopisu *Panorama* navštívime najvzdialenejšie regióny EÚ a podáme správu o nedávnej konferencii predsedov, ktorej sa zúčastnili predseda Juncker a komisárka Creťu. Rozoberieme obnovenú stratégiu pre tieto regióny, ktorej cieľom je pomôcť im čo najlepšie využiť ich jedinečné postavenie v EÚ a v širšom svete, a predstavíme vám ich projekty a svedectvá. Takisto sa zahlbíme do nedávno zverejnenej strategickej správy o vykonávaní EŠIF a nájdeme presvedčivé dôkazy o rozsahu a vplyve týchto investícií na životy občanov na celom kontinente.

V tomto vydaní sa náš profil regiónov pozrie na autonómne spoločenstvo Valencia v Španielsku. Nájdeme v ňom aj profily projektov a rozhovor s predsedom Ximom Puigom. Predstavíme aj mladých ľudí a ich rozličné snahy angažovať sa v EÚ a v regionálnej politike prostredníctvom našej blogovej súťaže Európa v mojom regióne, ako aj vzdelávací program mladých novinárov a dobrovoľnícky mládežnícky program iniciatívy Interreg.

Máme pre vás aj správy z nedávneho fóra CITIES v Rotterdame týkajúce sa mestskej agendy EÚ a príspevok k nadchádzajúcemu bulharskému predsedníctvu, v ktorom sú načrtnuté ich vízie a priority. Sekcia „Vašimi slovami“ obsahuje príspevky z Európskeho parlamentu, Francúzska, Talianska a Španielska, v sekcii venovanej projektom navštívime Belgicko, Českú republiku, Nemecko a Litvo a v sekcii fotografií sa objektív zaostří na projekty na Malte.

AGNÈS MONFRET

Vedúca oddelenia pre komunikáciu, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, Európska komisia

EDITORIÁL

Posledné mesiace roku 2017 priniesli dobré správy každému, kto sa zapája do budovania lepšej a silnejšej Európy. Z najnovších prieskumov vyplýva, že občania znovu získavajú dôveru v schopnosť našej Únie pomôcť im zlepšiť život a vyhliadky ich detí do budúcnosti, a politika súdržnosti k tomu rozhodne prispieva.

Z nedávno uverejnenej strategickej správy o vykonávaní európskych štrukturálnych a investičných fondov vyplýva, že polovica celkových pridelených prostriedkov EÚ na roky 2014 – 2020 už bola pridelená na 2 milióny projektov v celej Európe v celkovej hodnote 278 miliárd EUR.

Táto investícia vo výške 278 miliárd EUR prináša konkrétne zlepšenia v životoch občanov: rast, pracovné miesta, zdravotná starostlivosť, školy, prístupnosť, integrácia migrantov a zmena klímy. Stručne povedané, tieto investície predstavujú Európu, ktorá pracuje pre svojich občanov, ako aj pre budúce generácie.

Tieto výsledky sú okrem toho mimoriadne dôležité pre blízku budúcnosť. Za niekoľko mesiacov Komisia predloží svoj návrh na ďalší viacročný finančný rámec do roku 2020, po ktorom bude nasledovať návrh právneho a politického rámca pre politiku súdržnosti. V tejto súvislosti je nevyhnutné, aby sme spojili svoje sily s cieľom zvýšiť povedomie medzi tvorcami politik,

zainteresovanými stranami politiky súdržnosti a občanmi vo všeobecnosti, že táto politika funguje. Poskytuje dlhodobý investičný rámec pre krajiny a regióny EÚ, ktorý umožňuje, aby tisíce partnerov v teréne plnili politické priority celej Únie. Teším sa, že rovnako ako v predchádzajúcich vydaniach si aj v tomto vydaní časopisu *Panorama* prečítam príspevky z členských štátov, regiónov a miest, ktoré prinášajú rovnaké posolstvo. Pozorne si všímam ich podnety a odporúčania.

Takisto ma teší, že toto vydanie zahŕňa aj balík o najvzdialenejších regiónoch. Naše nedávne oznámenie o týchto vzdialených európskych regiónoch, po ktorom nasledovala moja návšteva Francúzskej Guyany spolu s predsedom Junckerom a prezidentom Macronom, poukazuje na podporu poskytovanú v rámci politiky súdržnosti pre každý región Európy bez ohľadu na jeho geografickú polohu. ■

CORINA CREȚU

európska komisárka pre regionálnu politiku

Bulharsko sa pripravuje na pokrok v diskusii o politike súdržnosti

Bulharsko sa pripravuje prevziať v januári 2018 predsedníctvo EÚ a Tomislav Dončev, podpredseda vlády, predkladá svoje názory na súčasnú diskusiu o politike súdržnosti po roku 2020 a význame európskej solidarity.

Aký význam mali finančné prostriedky politiky súdržnosti EÚ pre bulharských občanov, odkedy Bulharsko pred 10 rokmi vstúpilo do EÚ? Mohli by ste zdôrazniť niekoľko konkrétnych projektov?

Vplyv politiky súdržnosti na bulharskú spoločnosť je významný a dôsledky investícií sa budujú v dlhodobom horizonte. Výsledky sú už viditeľné. Za posledných 10 rokov sa podporilo vyše 12 000 projektov a úspechy dosiahnuté v krajine prostredníctvom čerpania európskych fondov sú zásadné: viac ako 800 000 študentov sa zúčastnilo na mimoškolských a školských aktivitách; podporilo sa takmer 70 000 nezamestnaných prostredníctvom absolvovania špecializovanej odbornej prípravy; 120 začínajúcim podnikom sa poskytli granty; a založilo sa viac ako 372 000 nových pracovísk atď.

Aké prínosy pocítilo Bulharsko v rámci spolupráce s ostatnými členskými štátmi a regiónmi EÚ?

Vstupom do Európskej únie sa Bulharsko zväčšilo bez toho, aby sa zväčšilo jeho územie. Štyri slobody v EÚ – voľný pohyb osôb, tovaru, služieb a kapitálu – nám poskytli vynikajúce príležitosti a značne rozšírili naše obzory. Máme širší výber produktov a služieb, viac príležitostí na prácu, bývanie a štúdium v zahraničí, obrovský potenciálny trh a je ľahšie podnikáť a spolupracovať s rôznymi krajinami a regiónmi EÚ. Zároveň čelíme veľkej výzve súvisiacej s „únikom mozgov“. Emigrácia mladých, vysoko kvalifikovaných a vzdelaných ľudí je problémom pre Bulharsko, ako aj pre zvyšok krajín východnej a strednej Európy.

Do akej miery pomôžu súčasné programy posilniť hospodárstvo? Aké konkrétne výsledky očakávate na konci súčasného programového obdobia (2014 – 2020)?

Vidíme dôrazný pozitívny vplyv európskych investícií na makroekonomické ukazovatele Bulharska na obdobie rokov 2007 – 2013. Zamestnanosť vzrástla o viac ako 15 %, priemerná mzda vzrástla takmer o 15 % a súkromná spotreba sa zvýšila takmer o 14 %. To všetko sa odráža aj na hrubom domácom produkte, ktorý sa podľa našich odhadov zvýšil vďaka európskym investíciám o viac ako 11 %. Vzhľadom na to, že kvalita programovacieho procesu za súčasné obdobie je lepšia ako za predchádzajúce obdobie, som presvedčený, že výsledky, ktoré dosiahneme do roku 2023, budú podstatne lepšie.

◀ Sofia Tech Park je prvým vedecko-technologickým parkom v krajine, ktorý bol vytvorený ako platforma pre výmenu vedomostí a nápadov medzi akademickou obcou a podnikateľmi a ktorý posilňuje prítomnosť Bulharska na globálnej mape výskumu a inovácií.

Ako reagujete na vnímanie toho, že menej rozvinuté krajiny nemajú administratívne kapacity na spravovanie fondov EÚ, ktoré majú k dispozícii?

Nemôžem s takýmto hodnotením súhlasiť – prinajmenšom je to sotva platné pre všetky menej rozvinuté regióny. V posledných rokoch sa v týchto regiónoch realizovali najzložitejšie a najrozsiahlejšie projekty

v oblasti infraštruktúry. Nemalo by sa zabúdať, že riadenie európskych investícií sa netýka len cieľov politiky súdržnosti, ale súvisí aj so správnym uplatňovaním európskych právnych predpisov v oblasti štátnej pomoci, verejného obstarávania, ochrany životného prostredia atď. V zásade si to vyžaduje zložité, časovo náročné postupy, ktoré niekedy vyvolávajú dojem oneskorenia alebo nedostatku kapacity.

V prvej polovici roka 2018 predsedá Bulharsko Rade EÚ, a to po prvýkrát od jeho pristúpenia v roku 2007. Ako vnímate túto príležitosť?

Predsedníctvo Rady EÚ je vynikajúcou príležitosťou preukázať, čo sme dosiahli počas 10 rokov členstva v EÚ. Budeme sa snažiť poskytnúť príležitosti na konštruktívnu diskusiu o kľúčových otázkach našej spoločnej európskej budúcnosti. Verím, že správnu cestu môžeme nájsť

“ Za posledných 10 rokov sa podporilo vyše 12 000 projektov a úspechy dosiahnuté v krajine prostredníctvom čerpania európskych fondov sú zásadné. ”

▲ Veža na pozorovanie vtákov v bažine Aldomirovci bola vybudovaná v rámci projektu Obnova a zachovanie priaznivého stavu chránených druhov v chránených oblastiach bažiny Aldomirovci a mestách Slivnica a Dragoman.

V rámci projektu Zlepšenie verejných priestorov významných pre sociálnu integráciu a udržateľný rozvoj miest v obci Burgas sa podporujú udržateľné, prístupné a atraktívne centrá miest, aby sa regióny stali konkurencieschopnejšími. >

len prostredníctvom čestnej a otvorenej diskusie. Všetci vieme, akým výzvam čelíme v oblastiach obrany, bezpečnosti a migrácie, a zároveň treba primerane zabezpečiť tradičné politiky EÚ. Bulharské predsedníctvo prichádza v správnom čase, pretože je známe, že naša pozícia bola vždy založená na európskych hodnotách slobody, jednoty a solidarity.

Diskusie o politike súdržnosti po roku 2020 sa zintenzívňujú. Aké sú priority bulharského predsedníctva v tejto oblasti a ako budete postupovať?

V posledných rokoch sa väčšina diskusií o európskej solidarite sústredila na jej veľkosť a krátkodobé účinky. To bolo spôsobené objektívnymi dôvodmi, ako sú hospodárska a finančná kríza, utečenecká kríza a osobitné regionálne krízy inej povahy. V tejto súvislosti môžeme konštatovať, že európske inštitúcie a členské štáty pružne reagovali na výzvy, ktoré vo veľkej miere pomohli oživiť európske hospodárstvo, a opäť sme na čele trendu rozvoja. Často sa zabúda,

že sme tieto výzvy prekonali, pretože sa nám podarilo dosiahnuť dobré výsledky prostredníctvom investícií európskych fondov. Dôvodom, prečo sa Európa môže zotaviť z vážnych kríz, je presvedčenie jej občanov, miestnych orgánov a podnikov o sile európskej solidarity.

Do akej miery ste v kontakte so súčasným estónskym predsedníctvom, ako aj s rakúskym predsedníctvom plánovaným na druhú polovicu roka 2018?

Je zrejmé, že program trojice predsedníctiev je spoločným úsilím našich krajín a má spoločnú víziu o hlavných prioritách, trendoch a výzvach, ktorým čelí

Únia. S našimi kolegami sme v úzkom a nepretržitom kontakte, pokiaľ ide o všetky kľúčové aspekty, a myslím si, že je už načase zablahoželať estónskemu predsedníctvu k výbornej práci, ktorú odviedlo, a to nielen v oblasti politiky súdržnosti a regionálnych politik. Rakúske predsedníctvo bude čeliť veľkej výzve týkajúcej sa zefektívnenia skutočných rokovaní o viacročnom finančnom rámci po roku 2020 a legislatívnom balíku pre fondy EÚ na ďalšie programové obdobie. Pokúsime sa ich podporiť nielen tým, že začneme prvé diskusie, keď budú dokumentácie na stole, ale budeme tiež následne konštruktívnym partnerom. ■

▲ Stanica metra Letisko Sofia poskytuje priame a ľahko použiteľné spojenie medzi hlavným mestom a terminálom letiska pre cestujúcich.

ROZHOVOR

Región Bourgogne-Franche-Comté: užšie väzby s hospodárskou, sociálnou a územnou súdržnosťou

Patrick Ayache, podpredseda zodpovedný za európske a medzinárodné záležitosti v regióne Bourgogne-Franche-Comté, vysvetľuje, akým spôsobom sa v dôsledku zlúčenia menia všetky aspekty územnej súdržnosti.

Aký vplyv mala v regióne Bourgogne-Franche-Comté nedávna reforma územného členenia Francúzska na operačné programy a ich riadenie, ktoré zostalo v regiónoch vymedzených podľa stavu pred reformou?

Rozhodnutie o zlúčení regiónov v roku 2015 v skutočnosti predstavovalo mimoriadne dôležitú reformu francúzskej územnej organizácie a takisto výrazne ovplyvnilo vykonávanie politiky súdržnosti na miestnej úrovni. V dôsledku reformy sa región Bourgogne-Franche-Comté stal *de facto* riadiacim orgánom pre päť rôznych európskych programov, ktoré predstavujú viac ako 1,4 miliardy EUR určených na rozvoj našich území, nášho hospodárstva, zamestnanosti, transformáciu energetiky a tak ďalej. Tento európsky pákový efekt predstavuje významný prínos a príležitosť pre nový veľký región.

Po zlúčení regiónov Bourgogne a Franche-Comté sme nechceli spochybňovať operačné programy v Bourgogne a Franche-Comté/Jura. Dlhú dobu boli predmetom prebiehajúcej a plodnej spolupráce s regionálnym partnerstvom a so službami Európskej komisie, najmä s GR

“ Zlúčením regiónov sa takisto pomohlo vytvoriť a rozvinúť jedinečný nástroj na pomoc vedúcim projektov pracujúcim na rozsiahlom území: továreň projektu. ”

Regio. Zámerom bolo zabezpečiť nepretržitosť prebiehajúceho vykonávania a priniesť stabilitu a účinnosť príjemcom

operačných programov. Pokúsime sa však, ak to bude možné, zosúladiť postupy vykonávania operačných programov, čím sa zabezpečí jednotná intervencia európskych štrukturálnych a investičných fondov na území regiónu Bourgogne-Franche-Comté.

Zlúčenie regiónov takisto pomohlo vytvoriť a rozvinúť jedinečný nástroj na pomoc vedúcim projektov pracujúcim na rozsiahlom území – továreň projektu. Chcel som tento nástroj vytvoriť s cieľom prispieť k lepšiemu využívaniu európskych fondov tým, že sa uľahčí vytváranie dokumentácií, zjednodušia sa postupy a urýchli sa mobilizácia európskych fondov. Zriadenie siete expertov v regióne v praxi pomohlo potenciálnym príjemcom EŠIF, a to ich informovaním počas všeobecných a tematických informačných stretnutí a ich podporovaním

◀ Výhľad na dedinu Morteau.

dopĺňať, aby sa zabezpečila solidarita medzi regiónmi politiky súdržnosti, ku ktorým máme veľmi blízko.

Hlavným cieľom operačných programov Bourgogne a Franche-Comté/Jura je stimulovať hospodársky rast a vytvárať pracovné miesta najmä pre MSP na základe špecifických silných stránok regiónu. Do akej miery bol tento cieľ splnený a aké výsledky chcete dosiahnuť z hľadiska vytvárania pracovných miest?

Programovanie na roky 2014 – 2020 je charakterizované výkonnostným rámcom, ktorý treba dodržiavať, a cieľmi, ktoré sa majú splniť, najmä v oblastiach hospodárskeho rozvoja a inovácií. Mnohé opatrenia sú zamerané na MSP a ja vítam úspech týchto opatrení, pretože zlepšili celkovú hospodársku situáciu na našom území. Pokiaľ ide o ciele, do roku 2023 plánujeme podporiť 3000 spoločností v regióne Bourgogne-Franche-Comté, pričom sme podporili už viac ako 600 vrátane mnohých nových spoločností.

EŠIF nám takisto umožňujú prijímať konkrétne opatrenia v sektoroch excelentnosti regiónu, ako sú agropotravinárstvo, zdravie a automobilový priemysel, a to podporovaním kolaboratívneho výskumu a vzniku klastrov. Preto na našom území podporujeme veľké projekty v sektore mikrotechnológie a štruktúrovanie.

Mohli by ste zdôrazniť niektoré projekty vo vašom regióne, ktoré boli obzvlášť prospešné pre občanov?

Chcel by som spomenúť dva štruktúrované projekty, ktoré budú prospešné pre občanov. V rámci operačného programu FSE FEDER Franche-Comté a Massif du Jura boli finančné prostriedky pridelené projektu

prostredníctvom vzdelávacích seminárov týkajúcich sa návrhu až po dokončenie ich projektov.

Aké sú výhody a nevýhody prístupu, ktorý sa uplatnil v súčasnom programovom období a ktorého cieľom je integrovať a harmonizovať nariadenia medzi európskymi fondmi a umožniť používanie finančných nástrojov, ako sú pôžičky alebo záruky?

Ak sa prístup využívajúci viaceré fondy posilnil vytvorením programu na roky 2014 – 2020, mal by pokračovať ďalej s cieľom vymedziť spoločné pravidlá vykonávania a dosiahnuť väčšie zjednodušenie. V regióne Bourgogne-Franche-Comté sa na našej úrovni snažíme dosiahnuť čo najintegrovanejší prístup k európskym fondom, najmä pokiaľ ide o komunikáciu používanú na posilnenie poznatkov o európskych intervenciách medzi miestnymi zainteresovanými stranami a širokou verejnosťou.

Finančné nástroje sú veľmi dôležité strategické nástroje na podporu konkurencieschopnosti našich MSP a inovácií. V súčasnosti zohrávajú dôležitú úlohu a v regióne Bourgogne-Franche-Comté sme konkrétne použili prostriedky z EFRR na rozvoj fondu rizikového kapitálu na podporu spoločností počas startupovej fázy. V súčasnosti zvažujeme vo väčšom regióne aj zavedenie nových nástrojov: finančné prostriedky na pôžičky alebo záruky na inovácie zamerané na MSP, ktoré sú špecifickými investičnými nástrojmi na obnovu podnikania. Bez podpory EFRR by sa tieto nástroje nemohli zaviesť. Dúfam však, že v rámci programov po roku 2020 sa môže zaviesť ambiciózná politika súdržnosti, ktorá bude významným dielom prispievať k podpore projektov miestneho rozvoja na základe grantov, ktoré by sa inak nemuseli nikdy realizovať. Finančné nástroje a tradičná priama pomoc pre projekty sa musia navzájom užitočne

“ EŠIF nám takisto umožňujú prijímať konkrétne opatrenia v sektoroch excelentnosti regiónu, ako sú agropotravinárstvo, zdravie a automobilový priemysel, a to podporovaním kolaboratívneho výskumu a vzniku klastrov. ”

▲ V súlade s politikou udržateľnej mobility regiónu sa prostredníctvom finančných prostriedkov zabezpečili autobusové pruhy na účely prepojenia stanice Viotte (Besançon) s centrom činnosti TEMIS.

TCSP+ (pruhy pre autobusy verejnej dopravy) pre Besançon (25), v rámci ktorého je od septembra 2017 spojená stanica Viotte s centrom činnosti TEMIS, pričom trasa prechádza cez univerzitný kampus Bouloie, a to v súlade s politikou udržateľnej mobility, ktorú iniciovalo mestské spoločenstvo v meste Besançon. Projekt zahŕňa 11 staníc, ktoré celkovo pokrývajú vzdialenosť 4,1 km, a podľa plánovaného využitia tejto novej linky sa odhaduje, že denne obslúži 8800 cestujúcich! Cieľom je povzbudiť ľudí, aby sa vzdali áut v prospech verejnej dopravy, a tým pomohli znížiť vplyv na životné prostredie (znečistenie, hluk atď.).

Pokiaľ ide o program ESF/ERDF Bourgogne, finančné prostriedky EFRR boli mobilizované počas prvej fázy zavádzania vysokého výkonu s úrovňou intervencie približne 30% celkových oprávnených nákladov. Počas trvania programu je cieľom výrazne zvýšiť pokrytie vysokým

výkonom na regionálnej úrovni prostredníctvom optických vlákien v Bourgogne z 35% na 50% obyvateľstva (alebo zavedenie 145 000 zásuviek). Región preto naplánoval rozpočet vo výške 8,4 milióna EUR na verejnú iniciatívu optickej prístupovej siete do domácnosti v departemente Côte d'Or na vytvorenie 77 127 prepojiteľných optických zásuviek.

Diskusia o politike súdržnosti po roku 2020 sa zintenzívňuje. Aký je váš názor?

Politika súdržnosti je pre Európsku úniu významným investičným nástrojom. Umožňuje mobilizáciu verejných a súkromných regionálnych zdrojov s cieľom pracovať s pomocou európskych zdrojov na dosiahnutí cieľov stratégie Európa 2020. Podporuje územia v rámci ich hospodárskej, sociálnej a územnej rozvojovej politiky a je nevyhnutná na to, aby pomohla znížiť rozdiely medzi územiaми aj v rámci nich.

Medzi európskymi regiónmi stále existujú zrejme rozdiely, a preto je nevyhnutná a prijímaná podpora zameraná na tých, ktorí sú najmenej rozvinutí.

Podporujem politiku silnej a ambicióznej súdržnosti po roku 2020. V nadchádzajúcich mesiacoch budem aktívny a ostražitý, aby sa politika súdržnosti pri rokovaniach o celkovom rozpočte neobmedzila na jednoduchú premennú. Nezabúdajme na význam politiky súdržnosti: harmonický rozvoj celej Únie a posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Žiadny región, žiadne územie ani žiadny európsky občan nemôže byť vylúčený z európskeho projektu. ■

Vykonávanie EŠIF napreduje

Od pomoci ľuďom nájsť si zamestnanie po lepšiu zdravotnú starostlivosť a ochranu životného prostredia zohrávajú európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) kľúčovú úlohu pri zlepšovaní každodenného života občanov EÚ.

Z novej správy Európskej komisie vyplýva, že ku koncu októbra 2017 bolo v členských štátoch a regiónoch investovaných 278 miliárd EUR – alebo približne 44% zdrojov dostupných na programové obdobie 2014 – 2020.

„Vykonávanie EŠIF nabralo veľkú rýchlosť a naďalej sa zrýchľuje,“ uvádza sa v strategickom prehľade, ktorý je založený na prínose EÚ28. „Súvisiace investície prinášajú konkrétne zlepšenia v živote ľudí v celej EÚ... Je to hmatateľný dôkaz pridanej hodnoty EÚ v praxi.“

V správe sa uvádza, že zatiaľ čo existujú naďalej veľké rozdiely, všetky krajiny uvádzajú „v roku 2016 vysoké až veľmi vysoké zrýchlenie vykonávania programov v rámci EŠIF“. Do konca minulého roka dosiahol celkový finančný objem vybraných projektov 182 miliárd EUR, čo predstavuje značný nárast oproti 58,8 miliardy EUR na konci roka 2015.

Vydanie Strategickkej správy o vykonávaní európskych štrukturálnych a investičných fondov za rok 2017 prišlo uprostred intenzívnej diskusie o rozpočte EÚ po roku 2020. V tejto súvislosti sa zdôrazňujú osvedčené výsledky EŠIF pri podpore sociálno-hospodárskej

278 miliárd EUR
už bolo vynaložených

360 miliárd EUR
sa ešte má investovať

konvergenzie, odolnosti a územnej súdržnosti v celej EÚ, ako aj pri poskytovaní stabilného dlhodobého investičného rámca členským štátom.

Dosahovanie želananej zmeny

Päť európskych štrukturálnych a investičných fondov – Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond (KF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) Európsky námorný a rybársky fond (ENRF) –, ktoré sa považujú za hlavný investičný nástroj EÚ, má na obdobie rokov 2014 – 2020 rozpočet vo výške 454 miliárd EUR a podporujú sa nimi programy, ktoré budú fungovať do roku 2023.

Z preskúmania prvých troch rokov vykonávania vyplýva, že na financovanie v celej Európe bolo vybraných približne 2 milióny projektov, a to podľa správy, v ktorej sa uvádza, že „viac finančných

“ Zo strategickej správy vyplýva, že politika súdržnosti dosahuje výsledky v praxi na celom území Európy. Je to dobré pre obdobie po roku 2020. ”

Komisárka Corina Crețu

prostriedkov ako kedykoľvek predtým sa sústreďuje na oblasti s najvyššou pridanou hodnotou EÚ, ako je zamestnanosť, sociálne začlenenie, zručnosti, výskum a inovácie, životné prostredie alebo nízkouhlíkové hospodárstvo“.

Napríklad do konca roka 2016 pomohli EŠIF asi 7,8 milióna ľuďom hľadať si prácu alebo zlepšiť svoje zručnosti, aby sa stali atraktívnejšími na trhu práce. Ďalších 11,5 milióna ľudí malo prístup k lepším zdravotným službám.

Ale to nie je všetko. EŠIF takisto pomohli členským štátom zlepšiť ich investičné prostredie, podporiť štrukturálne reformy a mobilizovať súkromný kapitál. Napríklad v rámci EFRR sa prostredníctvom vybraných projektov vytvorí približne 11,5 miliardy EUR súkromného spolufinancovania s pákovým efektom. EŠIF pomohli reagovať aj na utečeneckú a migračnú krízu, prírodné katastrofy a iné nepredvídateľné okolnosti.

Ako hlavný nástroj EÚ na podporu integrovaného územného rozvoja dostáva podľa správy vyše 3800 mestských a územných stratégií podporu z EŠIF so zavedeným súdržnejším rámcom zameraným na podporu integrovanejšieho prístupu. Vykonávanie nových územných nástrojov viedlo k pozitívnej

zmene kultúry miestneho a regionálneho plánovania, najmä k podpore posilnenej spolupráce medzi jednotlivými sektormi a úrovňami vlády.

V správe sa tiež zdôrazňuje významný pokrok, ktorý sa dosiahol pri vykonávaní zjednodušujúcich opatrení a rozvoji kapacít orgánov a príjemcov s cieľom zabezpečiť efektívnejšie a účinnejšie riadenie finančných prostriedkov.

Pokiaľ ide o budúcnosť, autori zdôrazňujú, že členské štáty musia vynaložiť väčšie úsilie na zabezpečenie výberu a efektívnej realizácie kvalitných projektov, pričom dodali: „Teraz je nevyhnutné, aby na zrýchlené tempo realizácie nadväzovalo aj výrazné a rýchle zvýšenie skutočných výdavkov.“

Vzhľadom na súčasnú diskusiu o budúcnosti politiky súdržnosti ide o veľa.

„Podporovaním vytvárania pracovných miest, rastu a investícií, posilňovaním jednotného trhu, energetickej únie a správy hospodárskych záležitostí tieto investície reagujú na potreby reálnej ekonomiky,“ píše sa v správe. „Fondy takisto výrazne pomáhajú EÚ dosiahnuť jej politické ciele tým, že vďaka nim sa realizujú v praxi na mieste.“

PODPORA INTELIGENTNÉHO, UDRŽATEĽNÉHO A INKLUZÍVNEHO RASTU

- › Do konca roka 2016 boli vybrané projekty vo výške 50,3 miliardy EUR spojené s **malými a strednými podnikmi, výskumom, vývojom a inováciami**, ako aj s **informačnými a komunikačnými technológiami**.
- › Znamená to napríklad, že doteraz môže asi 915 000 ďalších domácností očakávať **lepší širokopásmový prístup**. Viac ako 196 000 spoločností dostáva **cennú poradenskú pomoc**. Medzitým asi 29 000 výskumných pracovníkov pracuje v lepších zariadeniach a má lepší prístup k zdrojom a službám, čím sa podporujú inovácie.
- › Boli vybrané projekty vo výške 48,7 miliardy EUR v oblasti **zamestnanosti, sociálneho začlenenia a vzdelávania**. Zahŕňa to 14,6 miliardy EUR v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, pričom v správe sa uvádza, že v školách a zariadeniach starostlivosti o deti bolo vytvorených 4,4 milióna nových miest.
- › V oblasti **nízkouhlíkového hospodárstva, zmeny klímy, životného prostredia a dopravy** bolo na projekty do konca roka 2016 vyčlenených 73,2 miliardy EUR. V dôsledku toho sa očakáva, že približne 148 000 domácností dostane lepšiu klasifikáciu spotreby energie. Viac ako 4,6 milióna ľudí už využíva nové alebo posilnené opatrenia na ochranu pred povodňami, zatiaľ čo 3,5 milióna ľudí by malo mať prístup k lepším zásobám vody.

EŠIF: posilnenie európskych regiónov a solidarity

Poslančka EP Kerstin Westphalová, ktorá je aj členkou Výboru Európskeho parlamentu pre regionálny rozvoj, vysvetľuje svoje názory a očakávania týkajúce sa doterajšieho vykonávania a vplyvu EŠIF.

“Štrukturálne fondy nie sú len peniaze. Sú signálom európskej solidarity.”

Aký je váš názor na doterajšie vykonávanie EŠIF na roky 2014 – 2020?

Začali sme neskoro. Prvý rok tohto obdobia bol stratený, aspoň v niektorých regiónoch. Podľa môjho názoru sa odvtedy veci zrýchlili a v tejto fáze mám dojem, že vykonávanie prebieha dobre. Prostriedky prichádzajú tam, kde sú potrebné, a prebiehajú vynikajúce projekty.

Myslím si, že je príliš skoro na to, aby sme získali širšiu predstavu, ale od ľudí v teréne som počula aj to, že sa oceňujú niektoré zjednodušujúce opatrenia a že

funguje tematická koncentrácia – to znamená, že sa skutočne zameriavame na niekoľko dôležitých priorít.

Okrem finančnej podpory, ktorú EŠIF poskytujú členským štátom, aké ďalšie pozitívne vplyvy fondov pozorujete?

Štrukturálne fondy nie sú len peniaze. Sú signálom európskej solidarity. V oblasti Európskej územnej spolupráce pozorujem, že ľudia z rôznych krajín spolupracujú na posilnení svojich regiónov. A keď sa zamyslím nad tým, ako regióny znižujú svoje emisie CO₂ alebo vytvárajú pracovné miesta, vidíme, že sa podporujú dobré nápady.

Práve to mám rada na EŠIF – pomáhajú regiónom byť kreatívnymi a skutočne pracovať pre ľudí.

Jedným z hlavných cieľov tohto obdobia je zabezpečiť, aby EŠIF a Európsky fond pre strategické investície úzko spolupracovali. Aký je váš názor na túto spoločnú prácu a ako by sa to dalo urobiť lepšie?

Myslím, že táto spolupráca sa zlepšuje – a to aj prostredníctvom tzv. nariadenia Omnibus. Napriek svojim veľmi podobným menám však EŠIF a EFSI majú rôzne prístupy. Spolupráca medzi týmito dvoma fondmi by mohla fungovať, pokiaľ ide o väčšie projekty, ale z mojich skúseností práve EŠIF naozaj pomáhajú s malými a strednými projektmi v praxi v mnohých regiónoch. Ako spravodajkyňa Európskeho parlamentu môžem povedať, že Parlament nechce, aby EFSI podkopával

strategickú súdržnosť, územnú koncentráciu a dlhodobú perspektívu programovania politiky súdržnosti.

V kontexte nadchádzajúceho viacročného finančného rámca bude rok 2018 kľúčovým rokom pre politiku súdržnosti po roku 2020. Aké sú vaše očakávania týkajúce sa budúcnosti tejto politiky?

Budúci rok, ako aj rok 2019 budú skutočne rozhodujúce roky. Moje očakávania sa začínajú týmito dátumami: Myslím si, že by sme sa mali vyhnúť situácii ako

v minulosti, keď sa oneskoril začiatok mnohých operačných programov. Regióny potrebujú včas vedieť, čo majú očakávať.

Okrem toho sa v mojej správe pre Európsky parlament požaduje ďalšie zjednodušenie. Vďaka skupine na vysokej úrovni, ktorú vytvorila komisárka Crețu, mám pocit, že v tejto oblasti môžeme dosiahnuť skutočné zlepšenie. EP tiež požaduje väčšiu flexibilitu. Naše regióny by mali byť schopné reagovať na nové, nepredvídateľné problémy, ktoré by mohli vzniknúť napríklad v roku 2025.

V neposlednom rade by som dodala, že skutočná diskusia o budúcom VFR a pravdivé slová komisára Oettingera, že „sa bude musieť vyriešiť viac európskych úloh s menším počtom peňazí“, by nemali viesť k oslabeniu politiky súdržnosti. Ako som povedala: EŠIF sú symbolom solidarity, vďaka ktorej sú regióny kreatívne. To by sa malo zachovať – vo všetkých európskych regiónoch. ■

“ EŠIF poskytujú dlhodobý nástroj politiky štrukturálnych úprav, ktorý pomáha regionálnym hospodárstvám predvídať a prispôbiť sa s cieľom ponúknuť obyvateľom na všetkých miestach možnosť nájsť životaschopné príležitosti na rozvoj. ”

Mari Kiviniemi, zástupkyňa generálneho tajomníka OECD¹

“ Politika súdržnosti aj naďalej prináša jasné a viditeľné výsledky pre občanov v rôznych oblastiach od lepšieho prístupu k školám, zdravotnej a sociálnej starostlivosti cez čistejšie ovzdušie a vodu až po udržateľnejšiu mobilitu. ”

Daniël Termont, primátor Gentu a predseda EUROCITIES²

“ Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) nám umožňujú vytvárať správny impulz a zvyšovať investície. ”

Beate Merk, štátna ministerka Bavorska pre európske záležitosti a regionálne vzťahy, Nemecko³

1. Panorama č. 61
2. Panorama č. 61
3. Panorama č. 62

Európske mestá majú čo povedať

Mestská agenda EÚ nabáda mestá, aby ovplyvňovali tvorbu politík a navrhovali riešenia spoločenských problémov, ako je chudoba alebo znečistenie, ktoré ich priamo ovplyvňujú. Rok po jej začiatku sa v správe Komisie uvedú prvé výsledky.

V Amsterdamskom pakte z mája 2016, ktorým sa stanovila mestská agenda, bolo vymedzených 12 priorít – od pracovných miest a bývania až po mestskú mobilitu, kvalitu ovzdušia a začleňovanie migrantov a utečencov.

V snahe predložiť konkrétne akčné plány na riešenie týchto problémov bolo podľa správy Komisie pre Radu o mestskej agende EÚ prijatej 20. novembra odvtedy zriadených 12 partnerstiev – jedno na jednu prioritu.

Partnerstvá tvorí 84 miest, 22 členských štátov, 13 generálnych riaditeľstiev, Európska investičná banka (EIB), ako aj množstvo združení, mimovládnych organizácií a ďalších.

„Prostredníctvom práce v rámci partnerstiev mnoho miest skutočne preukázalo schopnosť zmysluplne prispieť k tvorbe politík EÚ,“ hovorí sa v správe.

Tri akčné plány obsahujúce konkrétne, ale nie právne záväzné návrhy – týkajúce sa mestskej chudoby, kvality ovzdušia a začleňovania migrantov a utečencov – sa dokončia do konca roka 2017. Očakáva sa, že zvyšok bude nasledovať v ďalších dvoch rokoch.

Na vytvorenie komplexného prehľadu o zdrojoch, ktoré sú k dispozícii mestám, výmene vedomostí a informáciách o mestskej politike a iniciatívach, bola vytvorená špeciálna webová lokalita – alebo miesto jednotného kontaktu.

URBIS je nová špecializovaná poradenská platforma pre mestské investície v rámci Európskeho centra investičného poradenstva.

Je vytvorená tak, aby poskytovala poradenskú podporu mestským orgánom s cieľom uľahčiť, urýchliť a odblokovať investície do miest.

URBIS môže poskytnúť:

- Technické poradenstvo na podporu rozvoja investičných stratégií a investičných programov v mestách a na zlepšenie kvality a tzv. bankovateľnosti projektov.
- Poradenstvo na podporu rozvoja inovatívnych prístupov k financovaniu investícií do miest vrátane mestskej investičnej platformy.

Ďalšie informácie vrátane podrobností o kritériách oprávnenosti

Navštívte našu webovú lokalitu: eiah.eib.org

kontaktujte nás: eiah@eib.org

Podľa tejto správy mestská agenda vyvolala v niektorých členských štátoch opätovný záujem o rozvoj alebo posilnenie ich vnútroštátnych mestských politík. Zistilo sa tiež, že mestá dosahujú výsledky v medzinárodnom úsilí, ako je boj proti zmene klímy.

V správe sa tiež zdôrazňuje, že z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) sa v mestách v období rokov 2014 – 2020 investuje okolo 100 miliárd EUR, z ktorých 15 miliárd EUR riadia priamo mestá.

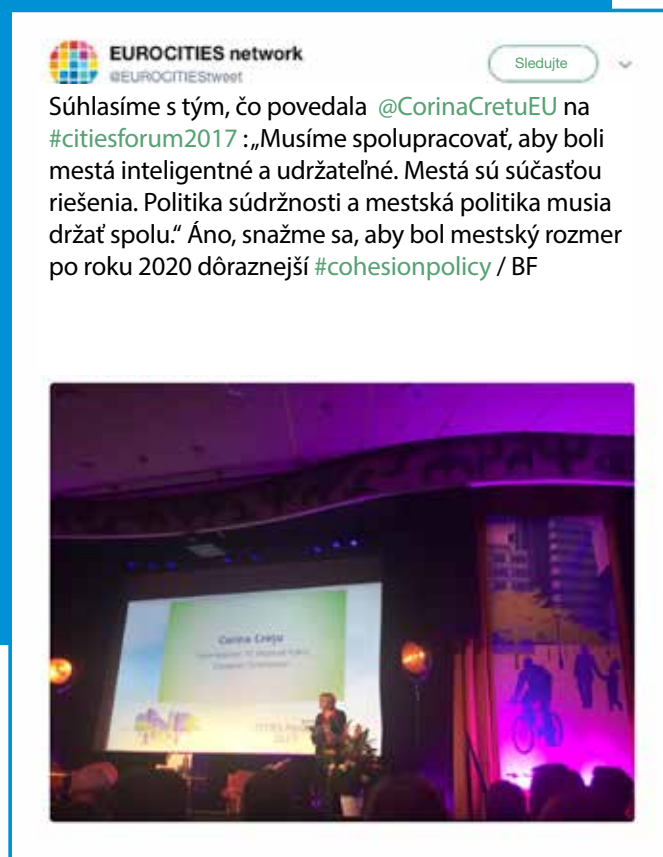
Fórum CITIES 2017

Tretie fórum CITIES, ktoré sa konalo 27. – 28. novembra v holandskom meste Rotterdam, pritiahol kľúčové zainteresované strany z celej Európy, ako sú ľudia venujúci sa mestským otázkam, ako aj zástupcovia ministerstiev a mimovládnych organizácií. Jedným z hlavných bodov bolo spustenie systému URBIS.

Tu sú niektoré výňatky z tohto podujatia:

„Vďaka tejto iniciatíve budú mať mestá podporu, ktorú potrebujú na vytváranie nových príležitostí pre svojich obyvateľov.“

Komisárka Corina Crețu

ĎALŠIE INFORMÁCIE

Správa Komisie pre Radu o mestskej agende EÚ:
<http://europa.eu/!Bx36qH>

^ Zľava doprava: Ana Paula Zacarias, štátna tajomníčka pre európske záležitosti, Portugalsko; Daniel Gibbs, predseda samosprávneho celku Svätého Martina; Soibahadine Ibrahim Ramadani, predseda departementálnej rady Mayotte; Ary Chalus, predseda regionálnej rady Guadeloupe; Younous Omarjee, poslanec Európskeho parlamentu; Rodolphe Alexandre, predseda samosprávneho celku Francúzskej Guyany; Corina Crețu, európska komisárka pre regionálnu politiku; Juán Fernando López Aguilar, poslanec Európskeho parlamentu; Fernando Clavijo, predseda vlády Kanárskych ostrovov; Alfred Marie-Jeanne, predseda územného samosprávneho celku Martiniku; Didier Robert, predseda regionálnej rady Réunionu; Louis-Joseph Manscour, poslanec Európskeho parlamentu; Miguel Albuquerque, predseda regionálnej vlády Madeiry; Rui Bettencourt, regionálny pomocný tajomník predsedníctva pre vonkajšie vzťahy, regionálna vláda Azor.

Najvzdialenejšie regióny EÚ: privilegované, obnovené a posilnené partnerstvo

„Zjednotení v rozmanitosti“, motto EÚ symbolizujúce európske obyvateľstvo, ktoré spolupracuje na mieri a prosperite, a rozmanité kultúry, tradície a jazyky, ktoré v Európe spolu pokojne žijú, určite nadobúda mimoriadny význam pri posudzovaní bohatstva, ktoré najvzdialenejšie regióny prinášajú našej Únii.

Deväť najvzdialenejších regiónov – Guadeloupe, Francúzska Guyana, Martinik, Mayotte, Réunion, Svätý Martin, Azory, Madeira a Kanárske ostrovy – je pre Európu skutočným prínosom. Vďaka ich zemepisnej polohe sa európska prítomnosť premieta do strategických oblastí sveta, zatiaľ čo ich rozsiahle námorné zóny ponúkajú potenciál na rozvoj silného modrého hospodárstva.

Tieto regióny sú tiež bohaté na zdroje. Zodpovedajú za 80 % európskej biodiverzity a sú ideálnym miestom na výskum a inovácie v sektoroch, ako je obehové hospodárstvo, farmakológia, energia z obnoviteľných zdrojov, vedy o vesmíre a astrofyzika.

Pre niektoré špecifické geografické črty, ako je ich vzdialenosť a/alebo ostrovny charakter, malá rozloha, zložitá topografia a podnebie, či závislosť od niekoľkých miestnych produktov, je však rast a rozvoj týchto regiónov obmedzený. EÚ si uvedomuje ich prednosti aj ich obmedzenia a podporuje ich úsilie o rozvoj potenciálu prostredníctvom osobitného partnerstva rozvinutého medzi Komisiou, regiónmi a ich členskými štátmi. Dňa 24. októbra 2017 Európska komisia prijala novú stratégiu pre najvzdialenejšie regióny, ktorou sa stanovuje privilegované, obnovené a posilnené partnerstvo.

Prečo je potrebné v súčasnosti obnoviť túto stratégiu?

Napriek pokroku v posledných rokoch čelia najvzdialenejšie regióny stále vážnym výzvam: vysoká nezamestnanosť, najmä medzi mladými ľuďmi, zraniteľnosť voči zmene klímy, prekážky rastu v dôsledku nedostatočne rozvinutej infraštruktúry a závislosť od sektorov hospodárstva, do ktorých nebol v dostatočnej miere zahrnutý proces inovácií. Niektoré z týchto regiónov sú konfrontované aj s migračným tlakom a so sociálnymi krízami.

“ *Výskum a inovácia sú kľúčové, aby sa najvzdialenejším regiónom umožnilo stať sa poprednými účastníkmi v mnohých sľubných sektoroch.* ”

Komisia preto predložila novú stratégiu pre posilnené partnerstvo s cieľom zdvojnásobiť úsilie pri riešení týchto problémov. Cieľom je lepšie týmto regiónom pomáhať pri využívaní výhod globalizovaného sveta, z ktorého zažívajú zatiaľ hlavne nevýhody. To si vyžaduje lepšiu integráciu na európskom vnútornom trhu, ako aj v ich regionálnom susedstve.

Táto stratégia sa v prvom rade bude usilovať o formovanie politik EÚ, ktoré lepšie odrážajú realitu a záujmy týchto regiónov, napríklad európsku dopravnú, energetickú alebo obchodnú politiku.

Vďaka platforme pre dialóg sa na tento účel stretnú regióny a ich členské štáty, európske inštitúcie a ďalšie zainteresované strany, aby si vymieňali názory vo všetkých fázach tvorby politik a ich vykonávania. Komisia takisto na požiadanie vytvorí osobitné pracovné skupiny pre konkrétne otázky, ako je najlepšie využívanie európskych fondov alebo podpora zamestnanosti.

Stratégia týmto regiónom pomôže využívať ich silné stránky. Podporí ich plnú regionálnu integráciu v ich susedstve tým, že podporí spoločné projekty, napríklad v oblasti predchádzania prírodným rizikám, odpadového hospodárstva, dopravy alebo energetiky.

Výskum a inovácia sú kľúčové, aby sa najvzdialenejším regiónom umožnilo stať sa poprednými účastníkmi v mnohých sľubných sektoroch. Nová stratégia im pomôže rozvíjať činnosti v oblasti inovácií a zvýšiť ich zapojenie do výskumných programov EÚ.

VÝHODNÁ PRÍLEŽITOSŤ PREDSTAVIŤ STRATÉGIU

Novú stratégiu predstavil predseda Juncker spolu s komisárkou Crețu na konferencii predsedov najvzdialenejších regiónov, ktorá sa konala 26. – 27. októbra v Cayenne vo Francúzskej Guyane a ktorej usporiadateľom bol prezident Alexandre.

Prítomnosť predsedu Junckera, prezidenta Macrona, komisárky Crețu a predsedov najvzdialenejších regiónov zdôraznila silné partnerstvo medzi tromi úrovňami riadenia: regionálnou, národnou a európskou. EÚ zastupovali okrem Komisie aj traja čestní poslanci Európskeho parlamentu (pán Omarjee, pán Manscour a pán Aguillar) a podpredseda Európskej investičnej banky Fayolle.

Počas konferencie privítali predsedovia regiónov individuálny prístup, ktorý bol stanovený v stratégii a ktorý prezentoval francúzsky prezident Emmanuel Macron. Vyzvali na solidaritu EÚ a rovnaké príležitosti pre všetkých občanov EÚ, najmä tých, ktorí sú v najchudobnejších alebo najvzdialenejších regiónoch EÚ. Vyjadrili svoje uznanie za silnú politickú podporu politiky súdržnosti, ktorú vyjadril predseda Juncker, a zdôraznili pružnosť potrebnú pri vykonávaní tejto politiky s cieľom uspokojiť ich osobitné potreby. Zdôraznili potrebu väčšej transparentnosti pri rokovaniach o obchodných dohodách, pokračujúcej podpory ich miestnych hospodárstiev a konkrétnych opatrení v sektoroch dôležitých pre ich rozvoj, ako sú rybolov a modré hospodárstvo.

>

Inteligentné využívanie predností

Vďaka využitiu modelu inteligentnej špecializácie sa stratégia snaží pomôcť regiónom stavať na ich prednostiach a podporovať väčší rozsah inovácií, a to aj v tradičných sektoroch, ako je rybolov a agropotravinárstvo. Na tento účel sa Komisia bude usilovať o pokračovanie programu osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovny charakter (POSEI) po roku 2020 a posúdi, či sa štátna pomoc môže použiť na podporu obnovy flotíl maloobjemového rybolovu.

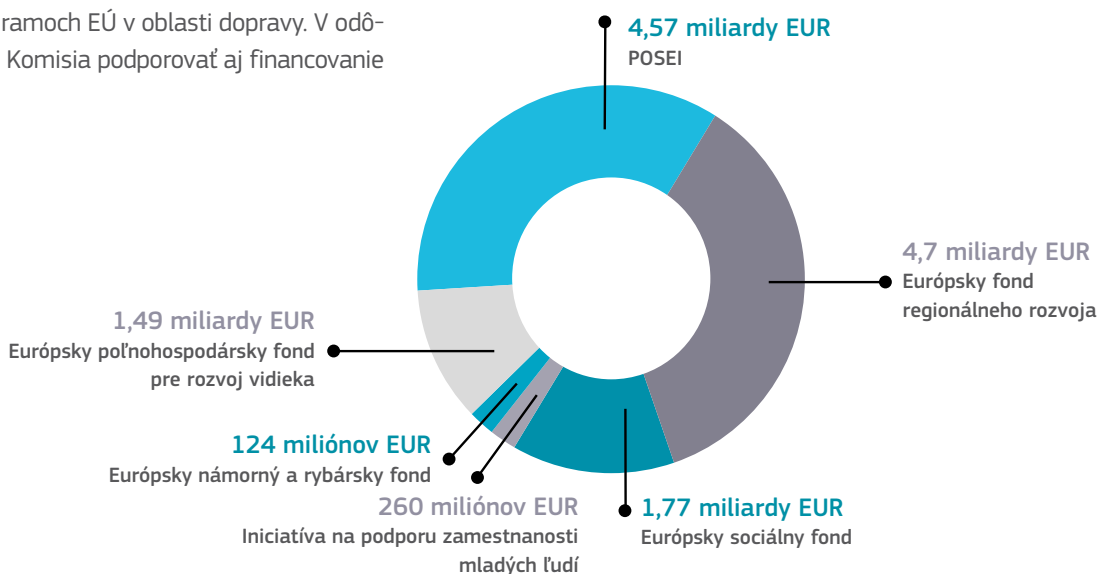
Cieľom novej stratégie je aj vytvorenie rovnakých príležitostí v týchto regiónoch. Na podporu získavania zručností a mobility bude EÚ podporovať intenzívnejšiu účasť mladých ľudí z najvzdialenejších regiónov na programe Erasmus, ako aj zapojenie do Európskeho zboru solidarity.

Okrem toho sú pre hospodársky rozvoj a kvalitu života v týchto regiónoch kľúčové lepšie dopravné spojenia. Komisia práve začala štúdiu s cieľom identifikovať ich potreby, pripraviť plán dopravných projektov a lepšie odzrkadľovať ich osobitnú situáciu v programe resp. programoch EÚ v oblasti dopravy. V odôvodnených prípadoch bude Komisia podporovať aj financovanie prístavov a letísk.

Boj proti účinkom zmeny klímy je jednou z najväčších výziev, ktorým tieto regióny čelia, a riziko extrémnych výkyvov počasia, ako je napríklad hurikán Irma, sa opakuje. EÚ zahrnie tieto výzvy do svojho programu LIFE pre životné prostredie a do svojej stratégie týkajúcej sa adaptácie na zmenu klímy.

Čo robí Európa pre tieto regióny?

Európska únia podporuje úsilie najvzdialenejších regiónov v úsilí o udržateľný a inkluzívny rast. V období rokov 2014 – 2020 je pre najvzdialenejšie regióny k dispozícii 13,3 miliardy EUR z finančných prostriedkov Európskej únie v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov a POSEI: najvzdialenejšie regióny navyše využívajú v oblastiach, ako je poľnohospodárstvo, rybolov, doprava, štátna pomoc a zdaňovanie, špecifické alebo odchylné opatrenia s cieľom zmierniť vplyv ich špecifických obmedzení a podporiť ich hospodársky rast. ■

“Ste tiež v stredobode všetkých hlavných výziev, ktoré ovplyvnia našu budúcnosť: zmena klímy, energie z obnoviteľných zdrojov, biodiverzita. Všetko, čo môžete urobiť a dosiahnuť v každej z týchto oblastí, môže slúžiť ako príklad a model pre zvyšok Európy... Všetci sme zjednotení v rámci tej istej Únie a politika súdržnosti tejto Únie je a musí zostať zásadným záväzným prvkom a všetky politiky musia prinášať prospech a zaručiť väčšiu prosperitu pre všetkých.”

Výňatok z prejavu predsedu Junckera na 7. konferencii predsedov najvzdialenejších regiónov, 26. a 27. októbra v Cayenne, Francúzska Guyana

100 OPATRENÍ NA VYKONÁVANIE STRATÉGIE PROSTREDNÍCTVOM OBNOVENÉHO PARTNERSTVA

Komisia už spolupracuje s partnerstvom s cieľom zabezpečiť vykonávanie 100 opatrení uvedených v oznámení. Každá úroveň riadenia, EÚ, príslušné členské štáty – Francúzsko, Španielsko a Portugalsko – a regióny vykonajú svoj diel práce.

Komisia už začala niekoľko opatrení. V partnerstve s Európskou investičnou bankou sa v rámci Junckerovho plánu zriaďuje nová iniciatíva venovaná najvzdialenejším regiónom na zvýšenú podporu Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI).

Prebieha štúdia na určenie požiadaviek na letecké a námorné spojenia a identifikáciu kľúčových dopravných projektov. V rámci pracovného programu Horizont 2020 na roky 2018 – 2020 sa v rámci osobitného koordinačného a podporného opatrenia s rozpočtom 4 milióny EUR zvýši účasť najvzdialenejších regiónov na výskumnom programe EÚ a viditeľnosť ich kapacít a predností v oblasti výskumu a inovácií.

SILNÝ SIGNÁL ZO ZJEDNOTENÉHO FRONTU

Konferencia predsedov najodľahlejších regiónov 2016 – 2017, ktorej mala tú česť predsedáť Francúzska Guyana, bola výnimočná z mnohých dôvodov. Vzhľadom na obnovenú stratégiu smerom k najvzdialenejším regiónom som spolu s mojimi náprotivkami predložil Európskej komisii memorandum.

Spomínam si na kampane vedené našimi vzdialenými územiami, aby sme vytvorili legislatívny rámec vhodný pre realitu našich najvzdialenejších regiónov. Náročné a zložité kampane si vyžadujú trpezlivosť a bojovnosť, ako aj živý a polemický dialóg s Komisiou. Ešte však treba mnoho urobiť. Memorandum preto predstavuje silný signál zjednoteného hlasu.

Okrem toho bol prítomný predseda Jean-Claude Juncker, čo bolo pre najvzdialenejšie regióny a pre Francúzsku Guyanu prvý raz. Bolo to gesto, ktoré pripomenulo skutočnosť, že sme členmi Európskej únie, a gesto, ktoré podporilo správnosť nášho prístupu. Návšteva Emmanuela Macrona, prezidenta Francúzskej republiky, priniesla mojej krajine osobitnú pozornosť, čo môžem len privítať.

Okrem týchto aspektov však nemôžem zabudnúť na výzvy, ktorým čelí Francúzska Guyana. Počas konferencie som zdôraznil potrebu poukázať na určité sektory hospodárstva, ktoré čelia vážnym rozpočtovým obmedzeniam, s cieľom získať podporu verejnosti: hotelierstvo, rybárstvo, poľnohospodárstvo a výrobné spoločnosti. Takúto žiadosť som považoval za ešte

legitímnejšiu vzhľadom na to, že sa tento rok ukončila revízia nariadení Európskej únie o štátnej pomoci (všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách). Pri tejto príležitosti sme žiadali, aby EÚ vypracovala osobitný prístup k štátnej pomoci. Preto je potrebné zabezpečiť súlad medzi komunitnými a národnými politikami.

Plne si uvedomujem, že táto konferencia je len prvým krokom. Spoločne s najvzdialenejšími regiónmi mám v súvislosti s politikou súdržnosti veľké obavy. Naše územia musia prostredníctvom pokračujúcej obnovy sledovať dynamiku európskych štruktúr tým, že sa im poskytnú finančné prostriedky na riešenie problémov, ktorým čelia, a tým, že budú využívať svoje výhody. Pre najodľahlejšie regióny je nevyhnutné, aby sa vykonávala súčasná stratégia. Dokonca by som povedal, aby sa zakotvila, pretože je zodpovednosťou nás, výkonných orgánov príslušných území, aby sme zlepšili jej účinnosť.

Rodolphe Alexandre, predseda samosprávneho celku Francúzskej Guyany, odchádzajúci predseda konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov

FAKTY A ČÍSLA

	Počet obyvateľov (2015)	HDP na obyvateľa (EÚ28=100) (2015)	Nezamestnanosť (2016)	Nezamestnanosť mladých ľudí (15 – 24 rokov) (2016)*	Nezamestnanosť žien (2016)*
 Azory	245 766	68	11,2	41,5	9,5
 Kanárske ostrovy	2 135 722	74	26,1	51,3	27,8
 Guadeloupe	429 849	69	23,9	46,7	25,3
 Guyana	262 527	53	23,2	43,9	24,7
 Madeira	256 424	72	13	50,5	11,9
 Martinik	376 847	78	17,6	44,3	17,5
 Mayotte	235 132	32	27,1	54,5	31,8
 Réunion	850 996	71	22,4	44	22

* Údaje za rok 2016 s výnimkou Azor a Madeiry (2014)

Demografické údaje pre Guadeloupe zahŕňajú Svätý Martin (počet obyvateľov v roku 2013 bol 36 457)

Zdroj: Eurostat

NAJVZDIALENEJŠIE REGIÓNY: PREDSTAVUJÚ PRE EÚ JEDINEČNÚ PRÍLEŽITOSŤ A PRIDANÚ HODNOTU

V čase, keď Európa prežíva zložitú krízu identity, najvzdialenejšie regióny opätovne potvrdzujú svoj záväzok k európskemu projektu a svoju túžbu postupovať vpred s Úniou, aby zabezpečili vysokú úroveň hospodárskeho rozvoja a blahobytu pre svojich občanov. Tento cieľ možno dosiahnuť len vtedy, ak sa európske politiky a iniciatívy prispôbia jedinečnej situácii týchto regiónov.

Obnovený záväzok Európskej komisie podporovať najvzdialenejšie regióny na dosiahnutie lepšieho miesta v EÚ vyjadrený v novom oznámení „Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ“ je veľmi dôležitým míľnikom pre budúce regióny a pre návrhu nadchádzajúceho programového obdobia. Musí sa vykonať na základe rozsudku Súdneho dvora EÚ o rozsahu pôsobnosti článku 349 ZFEÚ, ktorým sa tento článok stanovuje ako jednotný a dostatočný právny základ na prijímanie európskych právnych predpisov s prihliadnutím na osobitosti najvzdialenejších regiónov.

Nové oznámenie by malo umožniť, aby sa rovnosť príležitostí, konkurencieschopnosť a vonkajšia projekcia – prvky úplne neoddeliteľné – stali ukazovateľmi akejkoľvek ambicióznejšej verejnej politiky pre najvzdialenejšie regióny, čo predstavuje vynikajúci východiskový bod pre túto ambíciu.

V tejto súvislosti Konferencia predsedov najvzdialenejších regiónov vo svojom memorande z marca 2017 stanovila ciele, ktoré sa snažia zvýšiť viditeľnosť najvzdialenejších regiónov, koordinovane obhajovať ich záujmy vo vzťahu k financovaniu a obnove rozpočtu a spoločne napredovať v oblastiach spoločného záujmu, čo dokazuje pridanú hodnotu, ktorú môžu najvzdialenejšie regióny priniesť EÚ.

Napriek trvalým obmedzeniam, ktorým najvzdialenejšie regióny čelia, prinášajú jedinečný a odlišný rozmer, bez ktorého by EÚ bola určite menej bohatá: geostrategická pozícia, diverzifikovaná biodiverzita a privilegované prirodzené prostredie na vykonávanie vedecko-technických výskumných činností, najmä v oblastiach, ako je modré a obehové hospodárstvo alebo energie z obnoviteľných zdrojov, zatiaľ čo ponúkajú výnimočné prírodné prostredie pre bezpečný a udržateľný cestovný ruch.

Počas tohto neistého, ale sľubného obdobia sa bude posilňovať technická spolupráca prostredníctvom sietí zamestnanosti, energetiky a inteligentnej špecializácie stanovených najvzdialenejšími regiónmi a bude sa vyvíjať úsilie na posilnenie spolupráce so susedmi. Pomôže to identifikovať potreby týchto regiónov a poskytnúť príležitosti, ktoré ponúkajú, aby boli objavené a lepšie vykonávané.

Fernando Clavijo
Predseda vlády Kanárskych ostrovov,
predseda Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov

AZORY

VEDECKO-TECHNOLOGICKÝ PARK NONAGON

Finančné prostriedky EÚ: 7,6 milióna EUR

Cieľom vedecko-technologického parku NONAGON, ktorý sa nachádza na ostrove São Miguel, je zlepšiť spojenie medzi verejným, súkromným a univerzitným sektorom s cieľom podporovať podnikanie založené na technológiách. Cieľom je podporiť výmenu skúseností a zručností medzi podnikmi a podporiť šírenie inovatívnych postupov.

V rámci projektu prebieha úsilie vytvoriť podmienky potrebné na prilákanie spoločností z iných regiónov, čo prinesie pridanú hodnotu regionálnemu prie-

myselnému sektoru. Park poskytuje inkubačné služby a pracovné priestory pre začínajúce podniky a organizuje medzinárodný víkend pre startupy a kreatívnu noc, na ktorých sa zúčastňujú aj študenti z USA a Kanady.

V tomto centre sídli aj CoderDojo na Azorách, čo je medzinárodná komunita klubov programovania pre mladých ľudí na vývoj webových lokalít a iných IT aplikácií.

“Park NONAGON umožnil, aby sa spoločnosť UrActive priblížila k viacerým spoločnostiam v rôznych oblastiach a podporovala interakciu s miestnymi podnikmi, a tak využila naše partnerstvá. Okrem toho ponúka budova NONAGON jedinečné podmienky v regióne, aby sme mohli pokračovať v našej činnosti.”

Paulo Leite (UrActive)

MADEIRA

OCHRANA OBYVATEĽSTVA PROTI RIZIKU POVODNÍ

Finančné prostriedky EÚ: 76,3 milióna EUR

Projekt zahŕňa súbor štrukturálnych zásahov, ktorých cieľom je minimalizovať a zmierniť následky povodní a zaručiť systematické využívanie mechanizmov prevencie a riadenia rizík. Ako taký pomôže lepšie chrániť obyvateľstvo, architektonické dedičstvo a hospodárske činnosti.

Práca zodpovedá požiadavkám vymedzeným štúdiom o hodnotení rizík povodní na ostrove Madeira (EARAIM). Zahŕňa zásahy na zlepšenie hydraulického funkcie hlavných riek v meste Funchal, na ochranu pobrežnej zóny na východe mesta a na ochranu a opravu miesta dočasného nábrevia postaveného v roku 2010 po nepriaznivom počasí.

“Mesto Funchal je teraz krajšie a aj bezpečnejšie. Počas silného dažďa sú brehy rieky chránené a je preto možné odvrátiť katastrofy. Je tiež vynikajúcim miestom pre voľný čas a rodinné výlety.”

Carmo Cabral

GUADELOUPE

PRÍPRAVA NA ZAMESTNANIE S PROGRAMAMI
ODBORNEJ PRÍPRAVY/ZÍSKAVANIA PRACOVNÝCH
SKÚSENOSTÍ

Financovanie EÚ: 0,6 milióna EUR

Cieľom projektu je poskytnúť podporu znevýhodneným mladým ľuďom s cieľom zvýšiť ich zamestnateľnosť. Odborná príprava pomôže študentom definovať ich odborné zameranie a pracovný profil v súlade s požiadavkami stanovenými zamestnávateľmi. Vzdelávací kurz zahŕňa aj skúšobné obdobie v spoločnosti s cieľom zabezpečiť, aby študenti mali skutočný záujem o svoj budúci pracovný život.

MARTINIK

NOVÝ NEMOCNIČNÝ KOMPLEX ODOLNÝ
VOČI SILNÝM ZEMETRASENIAM

Finančné prostriedky EÚ: 34,6 milióna EUR

Martinik sa nachádza v oblasti s vysokým seizmickým rizikom (trieda 5), a preto je pre tento región dôležitá výstavba nového nemocničného komplexu pripojeného k existujúcej nemocnici v súlade s novými normami pre seizmickú ochranu.

Projekt podporil výstavbu jednotiek nevyhnutnej pomoci, ktoré umožňujú pracovať v extrémnych podmienkach a autonómne, a to aj vtedy, keď nie sú celý týždeň dostupné vonkajšie zdroje energie a dodávky vody. Rekonštruované technické zariadenie pozostáva z budovy odolnej proti zemetraseniu, ktorá má rozlohu 28 788 m² a 191 lôžok. Zariadenie tiež zahŕňa helipadovú plochu na prepravu chorých.

OSTROV RÉUNION

FOND FONDOV: „FINANCIÈRE RÉGION RÉUNION“

Finančné prostriedky EÚ: 44 miliónov EUR

Prostredníctvom podpory EFRR a EIB región Réunion vytvoril fond na podporu rastu miestnych spoločností. Cieľom projektu je zvýšiť a posilniť konkurencieschopnosť malých podnikov.

Fond bude fungovať s dvoma nástrojmi: úvery s nízkym úrokom prostredníctvom systému tzv. pôžičiek s rozdelením rizika na zabezpečenie likvidity pre miestne spoločnosti a operácie s vlastným kapitálom alebo kvázi vlastným kapitálom, ktoré sa zameriavajú na malé a stredné podniky.

“Predovšetkým to znamená, že najvzdialenejšie regióny treba postaviť do stredobodu rozhodovacieho procesu EÚ a zabezpečiť, aby sa vaše obavy a záujmy plne začlenili do návrhu, prípravy a vykonávania politik EÚ.”

Výňatok z prejavu komisárky Crețu
na 7. konferencii predsedov najvzdialenejších regiónov 26. a 27. októbra v Cayenne, Francúzska Guyana

MAYOTTE

NARISOMÉ, UČME SA SPOLU ALEBO AKO PODPORIŤ ZAMESTNANOSŤ MLADÝCH ĽUDÍ NA MAYOTTE

Finančné prostriedky EÚ: 1,3 milióna EUR

Narisomé je program realizovaný AGEPAC, medziregionálnym portálom pre odbornú prípravu zameranú na zamestnanosť, ktorého cieľom je podporiť integráciu mladých ľudí (16 – 25 rokov) do pracovného prostredia podporou motivácie, sebadôvery a socializácie. Projekt sa usiluje o podporu nadobúdania súboru medzidis-

ciplinárnych zručností, vypracovanie akčného plánu pre profesionálny projekt každého mladého človeka, a tým overenie a zabezpečenie jeho cesty k zamestnaniu.

V roku 2016 sa v rámci projektu podporilo 141 mladých ľudí, z ktorých 48 % našlo zamestnanie alebo kurz odbornej prípravy a 42 % začalo stáž.

SVÄTÝ MARTIN

ODBORNÁ PRÍPRAVA PRE PROFESIONÁLNYCH RYBÁROV

Finančné prostriedky EÚ: 91 221 EUR

Tento projekt pomohol nezamestnaným mladým ľuďom získať príslušné kompetencie pre prácu v odvetví rybolovu. Cieľom projektu odbornej prípravy bolo vybaviť ich zručnosťami, ktoré potrebujú, buď aby sa dali okamžite zamestnať na miestnom trhu, alebo aby si založili vlastnú spoločnosť. Činnosť odbornej prípravy sa konala mimo regiónu, čo tiež umožnilo účastníkom zažiť nové kultúrne a spoločenské prostredie.

PODPORA KULTÚRY NAJVZDIALENEJŠÍCH REGIÓNOV

Komisia nedávno predstavila novú stratégiu pre najvzdialenejšie regióny, ktorá im pomôže plne využiť ich potenciál. Do akej miery sa táto stratégia z vášho pohľadu hýbe správnym smerom?

V prvom rade je podľa mňa dôležité povedať, že pracovná metóda realizovaná z iniciatívy komisárky Coriny Crețu na vypracovanie tejto novej stratégie je sama osebe krokom vpred. Medzi poslancami Európskeho parlamentu a Európskou komisiou, ktorí pozorne a naplno počúvali najvzdialenejšie regióny, sa začala skutočne významná práca. Nakoniec je táto stratégia výsledkom širšieho dialógu založeného na partnerstve a to je prvá vec, ktorú treba pochváliť.

Druhou zásluhou je skutočnosť, že v dôsledku vypracovania tejto stratégie sa v rámci Európskej komisie uskutočnili intenzívne diskusie až na úrovni samotných komisárov. Je to začiatok niečoho, čo by som nazval kultúrou najvzdialenejších regiónov. Inými slovami, prierezovo sa prihliada na najvzdialenejšie regióny na všetkých úrovniach rozhodovania v rámci Európskej komisie.

A vidíme, že táto nová stratégia bola nakoniec prijatá na najvyššej úrovni Európskej komisie predsedom Jeanom-Claudom Junckerom a že politický program najvzdialenejších regiónov sa stal pre Komisiu politickou prioritou. Vítam to.

Samozrejme, všetko sa vždy posudzuje vzhľadom na to, ako sa návrhy realizujú, nie ako sa oznamujú. Myslím si, že vzťah dôvery medzi najvzdialenejšími regiónmi a Európskou komisiou sa obnovil týmto oznámením a dlhou spoluprácou, ktorá mu predchádzala.

Táto nová stratégia obsahuje rad konkrétnych opatrení a otvorených reakcií zo strany Európskej komisie. Máme spoločný základ, od ktorého sa môžeme odraziť a ktorý môžeme všetci využiť na meranie pokroku tým, že určíme oblasti zodpovednosti každej strany – Komisie, štátov a regiónov –, keďže sú jasne určené.

Aké dôležité boli pre tieto regióny následné investície EÚ počas nedávnych programových období (13,3 miliardy EUR pridelených len počas obdobia rokov 2014 – 2020)?

V prípade najvzdialenejších regiónov má politika súdržnosti zásadný význam, pretože je založená na zásade kompenzácie oneskorenia v oblasti rozvoja a prerozdelenia bohatstva z najbohatších regiónov do najchudobnejších regiónov. A všetci si určite uvedomujú, že Mayotte, najmladší z najvzdialenejších regiónov, je jedným z dvoch najchudobnejších regiónov v EÚ.

Politika súdržnosti je skutočným nástrojom, ktorý možno využiť na ďalší rozvoj, pretože je súčasťou logiky projektu, ako aj pokroku.

Aký je váš názor na prebiehajúcu diskusiu o politike súdržnosti po roku 2020, najmä vo vzťahu k najvzdialenejším regiónom?

Táto diskusia presahuje otázku najvzdialenejších regiónov. Má vplyv na základy EÚ, jej zásady a hodnoty. Bez silnej politiky súdržnosti, ktorá je pevne zakotvená v cieľoch, ktoré jej vyplývajú zo zmlúv, EÚ riskuje, že stratí jeden zo svojich hlavných *raison d'être* a nepochybne aj spojivo, ktoré ju drží spolu.

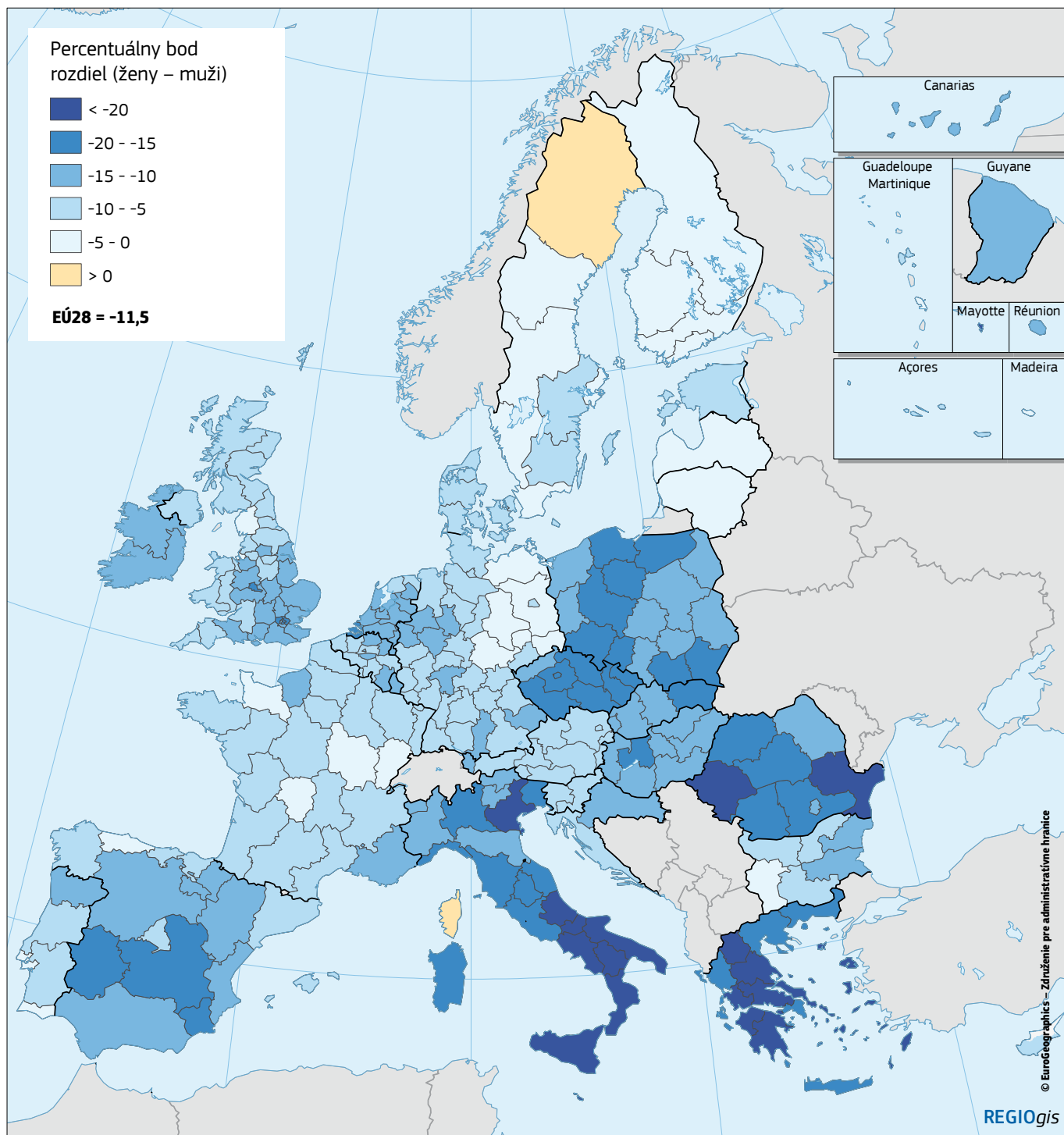
Bez solidarity v centre európskeho projektu bude spoločný osud narušený. Z toho by nikto nemal spustiť zrak. A oslabenie regionálnej politiky by oslabilo aj plnenie cieľov stanovených novou stratégiou pre najvzdialenejšie regióny.

Younous Omarjee,
poslanec Európskeho parlamentu

Rozdiel medzi mierami zamestnanosti žien a mužov (20 – 64 rokov), 2016

V EÚ je miera zamestnanosti žien o 12 percentuálnych bodov nižšia ako u mužov. Len dva regióny EÚ – Korzika a Horný Norrland vo Švédsku – uvádzajú vyšší podiel pracujúcich žien ako mužov. Naopak, miera zamestnanosti žien v Puglii v Taliansku a na severe Egejského mora v Grécku je

o 28 percentuálnych bodov nižšia, čo znamená, že ich celková miera zamestnanosti je veľmi nízka (48% a 59%). Ak by sa ženy mohli vyrovnáť mužom v celej EÚ, dosiahli by sme cieľ stratégie Európa 2020, ktorým je 75 % miera zamestnanosti.

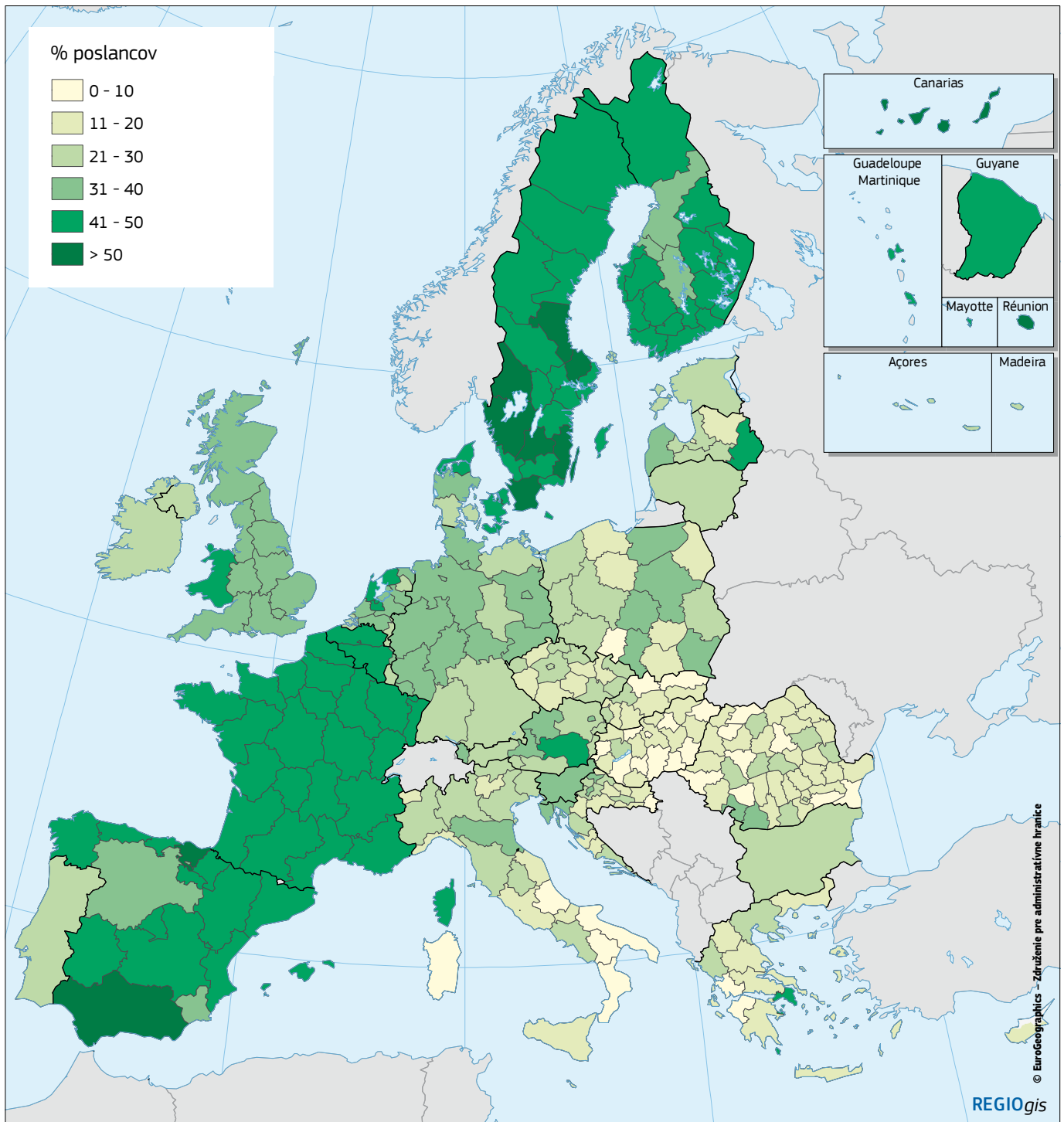

Zdroj: Eurostat

Ženy v regionálnych zhromaždeniach, 2017

Regionálne zhromaždenia v Basilicate v Taliansku, v troch maďarských regiónoch NUTS-3 a v Albe v Rumunsku nezahŕňajú žiadne ženy. Naproti tomu štyri španielske, štyri francúzske a deväť švédskych regiónov majú vo svojich regionálnych parlamentoch najmenej 50% zastúpenie žien.

Politici na národnej úrovni často začínajú svoju kariéru v miestnej alebo regionálnej politike. Nízky podiel žien na regionálnej úrovni im takisto sťažuje začatie kariéry v politike na národnej úrovni. Upozorňujeme, že podiel v národnom parlamente je zobrazený pre krajiny a regióny bez regionálneho zhromaždenia. ■

Krajiny bez regionálnych zhromaždení: BG, EE, IE, CY, LT, LU, MT, SI (ženy v národnom zhromaždení)

Regióny bez zhromaždenia: ES63, ES64, PT1, Anglicko okrem Londýna (ženy v zhromaždení).

Zdroj: Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, JRC, GR REGIO

DESAŤ ÚSPEŠNÝCH ROKOV

Tento rok je 10. výročie odovzdávania ocenení RegioStars. Uvádzame niekoľko svedectiev občanov, ktorí mali úžitok z týchto úspešných inovačných projektov v rôznych častiach EÚ.

“Vďaka klastru Green Tech naša spoločnosť zaznamenala úspech na trhu a mali sme možnosť spolupracovať s veľkým výskumným ústavom na projekte, ktorý by mohol viesť k sľubnému novému vývoju.”

Werner Färber, výkonný riaditeľ spoločnosti EcoCan GmbH
Rakúsko – klaster Green Tech – víťaz ocenenia RegioStars 2012

“Jasné a komplexné vysvetlenie zástupcu banky starším občanom o tom, prečo sa nemajú obávať používať internetbanking a ako to robiť bezpečne, rovnako ako jeho odpovede na otázky, priniesli významné praktické výhody.”

Regina Dovidavičiūtė, podpredsedníčka, Združenie univerzít tretieho veku
Litva – aplikácie IKT pre digitálnu integráciu – víťaz ocenenia RegioStars 2010

“Nové zručnosti a vedomosti sú v poľnohospodárstve veľmi dôležité. EkoBiz ma poučil o výrobných metódach, ochrane rastlín a financovaní. Teraz mám vedomosti, ktoré potrebujem na riadenie svojho poľnohospodárskeho podniku.”

Božo Vukušić, poľnohospodár pestujúci olivy
Chorvátsko – EkoBiz – víťaz ocenenia RegioStars 2017

“Program zmenil môj život tým, že mi dal smer a jasné zameranie, čo už mi zostalo. Dodalo mi to energiu a sebadôveru, aby som išla za tým, čo chcem.”

Katie Gillmon, majiteľka a šéfkuchárka, Wood and Green
Spojené kráľovstvo – Fifteen Cornwall – víťaz ocenenia RegioStars 2014

“Cesty autobusom sa stali pohodlnejšími a teraz môžem použiť aplikáciu, aby som skontrolovala cestovné poriadky. Vďaka vytvoreniu nových trás sú moje presuny oveľa rýchlejšie a jednoduchšie a skrátil sa čas cestovania. Dúfam, že Horários do Funchal bude pokračovať vo svojej dobrej práci.”

Joana Sousa
Portugalsko – CIVITAS MIMOSA – víťaz ocenenia RegioStars 2011

“Práve som skončil školu a chystám sa učiť za inštalatéra – našťastie mi všetko dobre vychádza. Usmernenie, ktoré som dostal od poradcu Diritti a scuola, mi dodalo sebadôveru, aby som si veril, a pomohlo mi identifikovať svoje talenty a túžby.”

Antonio Grassi, Taliansko – Diritti a scuola – víťaz ocenenia RegioStars 2015

“Projekt sociálnej inklúzie SÖM Fosie priniesol zlepšenie v tejto oblasti, ale prospel aj mne ako osobe. Predtým bol nedostatok nástrojov a zdrojov, ale SÖM Fosie mi umožnil stať sa silnejšou osobnosťou a investovať do svojho vzdelávania.”

Safija Imsirovic
Švédsko – SÖM Fosie – víťaz ocenenia RegioStars 2012

Ocenenia RegioStars: 10 rokov úspešných príbehov je ukázkou toho, čo sa dosiahlo v rámci vynikajúcich regionálnych projektov financovaných EÚ, a zahŕňa výber svedectiev od víťazov a príjemcov projektov:

<http://europa.eu/!PJ39Yg>

Malá rada pre EÚ od britskej „superaktivistky“

Madeleina Kay bola jedným zo štyroch víťazov tohtoročnej súťaže o najlepší blog Európa v mojom regióne, v rámci ktorej sa odmeňujú mladí ľudia, ktorí píšu blogy o projektoch financovaných EÚ. Súčasťou jej ceny bol výlet do Bruselu počas Európskeho týždňa regiónov a miest, kde absolvovala školenie v oblasti mobilnej žurnalistiky. Tu opisuje svoju cestu do Bruselu a svoju prebiehajúcu kampaň za zotrvanie Spojeného kráľovstva v EÚ.

Víťazstvo v súťaži o najlepší blog **#EUinMyRegion** mi umožnilo prvýkrát navštíviť Brusel a pozrieť sa na prácu Európskej komisie a Parlamentu. Od referenda o EÚ v Británii som sa toho rýchlo veľa naučila. Môj nedostatok poznatkov nebol, žiaľ, výnimkou; je to skôr celoštátny problém, ktorý viedol k tomu, že ľudia hlasovali za svoju budúcnosť na základe veľmi slabého pochopenia a veľmi slabej informovanosti.

Úroveň politického vzdelania v Spojenom kráľovstve je veľmi nízka a projekty financované z prostriedkov EÚ sa málo zverejňujú. Nespravodlivosť hlasovania o brexite je pozoruhodná vzhľadom na lži, ktoré nám hovoria popredné politické osobnosti, ktoré stále predkladajú svoje nepodložené a podvodné tvrdenia.

Občania Spojeného kráľovstva hlasovali za brexit z mnohých často protichodných dôvodov. Mnohí ľudia, ktorí žijú v zanedbaných regionálnych oblastiach, hlasovali za brexit a mysleli si, že EÚ treba nejakým spôsobom obviňovať z nerovnosti v Spojenom kráľovstve. Iní úprimne verili lži o financovaní národnej zdravotnej služby. EÚ bola použitá ako obeť baránok za zlyhanie domácej politiky, i keď v skutočnosti pracuje na riešení problémov práve v tých regiónoch, ktoré najviac hlasovali za vystúpenie.

Po týždni strávenom v srdci Európskej únie si úprimne myslím, že sme vás naozaj sklamali, a úprimne dúfam, že nás prijmete späť, keď konečne priznáme svoje chybné rozhodnutie.

Myslím si však zároveň, že EÚ musí pracovať na tom, aby zabránila iným národom vydať sa na podobne chybnú cestu. Rozšírenie vedomostí a lepšie pochopenie EÚ sú jedným z kľúčových cieľov mojej kampane, aj keď používam zábavný, priateľský a pútavý štýl, aby boli moje príspevky prístupné širšiemu publiku. Bude potrebná zmena v postojoch na to, aby sa európske inštitúcie stali inkluzívnejšími a pútavejšími pre širšiu skupinu občanov, čo je potrebné spolu s oveľa lepšou publicitou skvelej práce, ktorú EÚ odviedla na podporu rozvoja svojich členských štátov.

Použitie alternatívnych metód na oslovenie mladých ľudí a občanov, ktorí sú zvyčajne odpojení od politiky, je nevyhnutné na zvrátenie nárastu populizmu v Európe a na získavanie podpory budúcej generácie pre EÚ.

V decembri sa vrátim do Bruselu s 1000 rukou písaných listov s vianočným odkazom solidarity a s nádejou na našu budúcnosť v rámci EÚ. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://europa.eu/!jp93vW>

FOTOGRAFICKÁ SÚŤAŽ s NÁZVOM EURÓPA
v MOJOM REGIÓNE

Vít'azné zábery

Všimnite si projekt financovaný Európskou úniou, nájdite dobrý uhol, zachyťte projekt a informácie o ňom na jednej fotografii a cvaknite! Ľahšie sa to povie, ako urobí? Nuž, taká bola výzva pre účastníkov fotografickej súťaže Európa v mojom regióne, ktorá sa konala už po šiestykrát.

Cieľom každoročnej súťaže je zdôrazniť vynikajúcu prácu, ktorá sa vykonáva v rámci projektov v Európe s pomocou finančných prostriedkov EÚ, a preskúmať, čo tieto projekty znamenajú pre miestne komunity.

Finančné prostriedky EÚ v skutočnosti pomáhajú riešiť celý rad otázok v celej Európe, od zlepšovania dopravných spojení a podpory malých a stredných podnikov až po investície do čistejšieho životného prostredia, vývoj nových produktov a zlepšovanie vzdelania a zručností.

Súťaž sa v roku 2017 konala v lete a prebiehala v sociálnych médiách. Príspevky sa nahrávali na online platformu a potom bolo otvorené verejné hlasovanie. Nakoniec porota – pozostávajúca z dvoch fotografov a odborníka na sociálne médiá – vybrala troch víťazov z fotografií, ktoré získali najviac hlasov online, a niekoľko divokých kariet vybraných pre ich estetickú kvalitu, tvorivosť a vystihnutie témy súťaže.

Z viac ako 700 fotografií vybrala porota Aliju Kazandžievu z Bulharska, Mathewa Browna zo Spojeného kráľovstva a Dirka Harmsena zo Švédska, ktorí vyhrali výlet pre dve osoby do Bruselu, aby sa zúčastnili na podujatí Európsky týždeň regiónov a miest a na fotografickom workshope. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://bit.ly/1N6v7G5>

<http://europa.eu/!nd83PT>

▲ Projekt na zlepšenie životného prostredia a krajiny v meste Skurup od Dirka Harmsena zo Švédska. Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV).

▲ „Udržateľný rozvoj mestského prostredia na podporu sociálnej integrácie v Burgase,“ Alija Kazandžieva z Bulharska. Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR).

▲ „Zlepšenie ciest, chodníkov a cyklistických chodníkov vo Walese,“ Mathew Browne zo Spojeného kráľovstva. Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR).

Záhada vyriešená

Paolo Isoardi a jeho rodina navštívili Štokholm, aby v hlavnom meste Švédska objavili projekt financovaný EÚ ako cenu za víťazstvo v online súťaži projektov organizovanej v rámci kampane Európa v mojom regióne. „Bolo veľmi užitočné vidieť, ako naše spoločné peniaze EÚ prispievajú k rozvoju v Štokholme. Absolvoval som zaujímavé návštevy projektov v oblasti bývania a potravinárskej výroby,“ povedal Paolo.

European Commission

PHOTO COMPETITION 2017

ZOLA

#EUinmyRegion

SWEDEN

POLONE

MALLA

UNITED KINGDOM

SERBIA

LEONARDEVILLE

MONTENEGRO

NETHERLANDS

MONTENEGRO

ITALY

GERMANY / FRIEDRICH

LITHUANIA

PORTUGAL

BALTIC SEA REGION

ROMANIA

SLOVAKIA

IRELAND

ALGERIA

f EUinmyRegion
#EUinmyRegion
ec.europa.eu/info/region

Vít'azstvo prostredníctvom slov

Tohtoročný Európsky týždeň regiónov a miest, ktorý sa konal 9. – 12. októbra v Bruseli v Belgicku, sa ukázal ako obzvlášť zaujímavý pre niektorých nádejných európskych novinárov! Víťazi súťaže mediálneho programu Youth4Regions boli pozvaní, aby boli súčasťou skupiny zástupcov médií, ktorá prinášala správy o tomto podujatí.

Európsky týždeň regiónov a miest tvoria ľudia a slúži ľuďom

Ako Kolumbijčan žijúci v Španielsku som prostredníctvom mediálneho programu Youth4Regions v rámci Európskeho týždňa regiónov a miest získal autentickú európsku skúsenosť, ktorú som zažil z pohľadu outsidera, ktorý sa naučili niekoľko vecí, ktoré sa môžu uplatniť v Latinskej Amerike, aj z pohľadu človeka, ktorý skôr myslí na ľudí než na hranice.

Keď ma prijali do mediálneho programu Youth4Regions v rámci Európskeho týždňa regiónov a miest 2017, najprv som si myslel, že je to len príležitosť na vytváranie sietí, ale získal som oveľa viac.

Prvou a najzákladnejšou vecou je, že Európa nie je ani Brusel, ani európske inštitúcie, ani rozmanitosť zástupcov, ktorí pochádzajú z jednotlivých členských štátov. Európa sú ľudia, ktorí v nej žijú. Toto tvrdenie je zároveň dôvodom, prečo som zistil, aká dôležitá je regionálna politika: je dôležitá, pretože Európska únia musí vychádzať z problémov a potrieb svojho obyvateľstva, z ich reality a z toho, čo chcú.

Z tohto dôvodu som si z Európskeho týždňa regiónov a miest ako Kolumbijčan žijúci v Španielsku zobral to, že bez ohľadu na dejiny je možné z krajín s rozličnými kultúrami a jazykmi vytvoriť

spoločný projekt pre lepšiu budúcnosť. Prostredie solidarity a spolupráce, ale aj náročná práca vyplývajúca z konkrétnych projektov, ktoré boli predstavené, ma priviedla k zamysleniu, prečo nemôžeme v Latinskej Amerike, kde máme 20 krajín s podobnou kultúrou a rovnakým jazykom, urobiť niečo podobné?

Na druhej strane som chcel Európsky týždeň regiónov a miest zažiť nielen so zvedavosťou outsidera, ale aj ako novinár a ako človek, i keď všetky tieto totožnosti považujem za jednu.

Tieto dni v Bruseli s budúcimi kolegami z celej Európy a kontakt s miestnymi projektmi s vysokým dosahom ma naučili, že mimo bubliny, v ktorej žijeme, je veľa ľudí, ktorí pracujú na tom, aby zlepšili svoje komunity, a možno si to neuvedomujú, ale aj na niečom väčšom, ako je v tomto prípade európsky projekt.

Preto existuje mnoho príbehov, ktoré čakajú na to, aby boli napísané, objavené a aby sa o ne ľudia podelili bez ohľadu na to, odkiaľ pochádzajú alebo kto ich sprostredkúva, pretože, ako kedysi povedal Gándhí: „Ľudská povaha je všade rovnaká bez ohľadu na to, po akej zemi kráčame alebo o akom nebi uvažujeme.“

José Manuel Cuevas

Vystúpte zo zóny pohodlia, prekročte svoje hranice a dostanete sa ďaleko

Víťazka Youth4Regions a štážiistka-novinárka Bruna Tomsic sa delí o svoje dojmy z Európskeho týždňa regiónov a miest 2017.

Musím sa priznať, že Európsky týždeň regiónov a miest 2017 bude určite jedným z najnezabudnuteľnejších zážitkov môjho života. Vzhľadom na skutočnosť, že EÚ má toľko úspešných regionálnych projektov, nie div, že som sa stretla s mnohými ďalšími ctižiadostivými novinármi, ktorí mali tiež možnosť navštíviť toto krásne, multikultúrne mesto.

Brusel som navštívila prvýkrát a bola som veľmi vďačná, že som sa stretla s talentovanými ľuďmi z celej Európy, dostala som príležitosť nadviazať kontakty s úradníkmi EÚ a vypočuť si o niektorých zaujímavých budúcich plánoch, ktoré vytvoril regionálny tím EÚ.

Po časti týkajúcej sa mobilného rozprávania príbehov som bola ohromená všetkými možnosťami digitálneho podávania správ. Napríklad rôzne spôsoby držania telefónu pri živom prenose na Facebooku, vysielanie živých záznamov z viacerých zariadení len pomocou aplikácie atď. S týmito nápismi, ako podávať správy, bolo pre mňa oveľa jednoduchšie nájsť pred návratom do Spojeného kráľovstva energiu, aby som pokračovala vo svojom poslednom ročníku v odbore multimedialnej žurnalistiky.

Možnosť sedieť v Európskom parlamente, navštíviť Európsku komisiu a zúčastniť sa vyhlásenia 7. správy o súdržnosti a Združenia pre súdržnosť mi umožnilo pochopiť rozsah práce EÚ. Dúfam, že sa splnia všetky ciele v oblasti klímy do roku 2030 a že sa bude úspešne riešiť vysoká miera nezamestnanosti mladých ľudí v regiónoch členských štátov, a zaujíma ma, čo sa stane z finančného hľadiska po roku 2020, keďže rokovania o brexite stále prebiehajú.

Účasť na odovzdávaní ocenení RegioStars počas finálového večera mi pomohla pochopiť, aké dôležité je naďalej vytvárať impulzy, inšpirovať ľudí a snažiť sa o dosiahnutie nepredstaviteľného. Musím zablahoželať všetkým regionálnym víťazom a nominovaným, pretože skutočne obdivujem ich prácu. Vzhľadom na to, že mojou domovskou krajinou je Chorvátsko, bola som veľmi hrdá, keď som videla, že spoločnosť EKOBIZ Split získala ocenenie za svoj účinný program pre mladé podniky v sekcii ekologického poľnohospodárstva pre udržateľné potraviny. Dúfajme, že to všetko bude inšpirovať mnohých ľudí, ktorí by chceli vytvoriť sociálny vplyv a pomôcť svojim komunitám. Pevne verím, že jednota, tvorivosť a zmena by mali byť hnacou silou budúcnosti Európy, budúcnosti plnej možností a dosiahnutých snov.

Bruna Tomsic

Po takmer deviatich mesiacoch činnosti sa IVY rozšírila po celej Európskej únii a získala vyše 50 dobrovoľníkov. Vďaka ich angažovanosti v európskom projekte títo mladí Európania pomáhajú rozvíjať hodnoty solidarity, územnej spolupráce a súdržnosti.

„Mladí dobrovoľníci Interreg“: územná spolupráca pre všetkých

Ked' sa vetvy IVY rozprestrú po všetkých povrchoch, vytvoria veľký vizuálny dojem: tým, že premietajú krásu na predmety, ktoré patria do každodenného života, robia ich viditeľnými a príťažlivými pre každého človeka. Dobrovoľníci IVY, ktorí sa podieľajú na iniciatíve Interreg Volunteer Youth (IVY), prinášajú totožný výsledok medzi riadiacimi orgánmi iniciatívy Interreg, spoločnými sekretariátmi a projektmi, ktoré im poskytujú priestor a pomáhajú im získať nový profil, ktorý je inkluzívnejší pre mladých ľudí, a preto ho európski občania lepšie vnímajú.

My, Združenie európskych pohraničných regiónov (AEBR), sme pri riadení IVY mali príležitosť stretnúť sa s dobrovoľníkmi pri mnohých príležitostiach. Sprevádzali nás aj na podujatiach, ako je Európsky týždeň regiónov a miest, konferencia Európskej komisie na tému

Podpora rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ a Európska konferencia o verejnej komunikácii EuroPCom 2017 organizovaná Výborom regiónov.

Šírenie posolstva

Preto dokážeme pochopiť, čo nám hovoria programy a projekty iniciatívy Interreg, ktoré už poskytujú priestor dobrovoľníkom iniciatívy IVY: vzhľadom na ich jasnú ochotu prispieť k nástrojom politiky EÚ a zohrávať úlohu pri formovaní EÚ prinášajú dobrovoľníci vplyvný prínos k spôsobu, akým sa oznamuje vplyv iniciatívy Interreg.

Dobrovoľníci IVY predstavili aj politiku územnej spolupráce úplne novému publiku. V polovici novembra mala stránka IVY na Facebooku 1715 sledovateľov a na Twitteri 873. Väčšina našich sledovateľov sú mladí ľudia, ktorí majú záujem objaviť nové príležitosti na zapojenie sa do európskych projektov. Teraz sa dozvedia viac o iniciatívach, ktoré Európska komisia zavádza vo svojich 28 krajinách na dosiahnutie súdržnejšej Únie.

Naše kanály v sociálnych médiách sú okrem toho prepojené aj s dobrovoľníkmi: príbehy, o ktoré sa s nami delia a ktoré im poskytujeme, sa tak dostávajú aj do ich sietí. Výsledkom je skladka príbehov z iniciatívy Interreg, ktoré obiehajú medzi veľkým počtom európskych občanov a predstavujú jej úspechy miestnemu obyvateľstvu v každom európskom regióne – rozrastajú sa tak nové vetvy a zanechávajú pozitívnu stopu. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

https://europa.eu/youth/solidarity_sk

<https://www.interregyouth.com/>

Posúvanie otvorených hraníc na ďalšiu úroveň

Môj ujo a teta sa práve vrátili z cesty pozdĺž nádherného pobrežia severného Španielska. Hoci ich pôvodný plán bol cestovať z Bilbaa do Porta, ako jednoduchšia alternatíva sa ukázalo zostať v Španielsku. Prekonanie administratívnej nočnej mory v podobe vyzdvihnutia auta z autopožičovne v jednom zo štátov Pyrenejského polostrova a jeho vrátenie v druhom nebolo práve to, po čom na dovolenke túžili. Táto cezhraničná prekážka bola pre nich nová a dočasná nepríjemnosť menšieho významu. Pre iných sú tieto otázky každodennou realitou.

Neexistuje žiadny kontinent s tollkými vnútornými hranicami ako Európa. Tieto hranice sa môžu zdať neviditeľné, no EÚ je stále rozdrobená administratívnymi, právnymi a psychologickými prekážkami. Tieto zložitosti nestoja len čas a peniaze – ohrozujú slobodu občanov vykonávať svoje občianstvo. Napríklad požiarnici môžu byť nútení čakať na hranici predtým, než im dovoľia ísť a pomôcť svojim kolegom na druhej strane.

Ludia sú často ohromení, keď počujú, že sa každý týždeň presúvam medzi Belgickom a Holandskom, aj keď ich denný čas dochádzania v Holandsku je dvojnásobne dlhší. Vzdialenosť je v tomto prípade pocit. Budeme musieť prekonať komplikácie spôsobené hranicami, aby sme vymazali hranice zo srdca a mysli ľudí. To je tiež hlavným posolstvom nového oznámenia Komisie: Posilnenie rastu a súdržnosti v európskych pohraničných regiónoch.

Som dobrovoľníkom ako reportér IVY v rámci iniciatívy Interreg Vlaanderen-Nederland, pretože som presvedčený, že aktívna demonštrácia európskej solidarity je skvelý spôsob, ako zjednotiť rozmanité spoločenstvá v Európe. Podávaním správ o inovatívnych cezhraničných projektoch v mojom regióne chcem sprostredkovať „európsky pocit“ širokému publiku.

Európania môžu dosiahnuť skvelé veci tým, že pracujú a premýšľajú nad rámec hraníc. Inovácie v rámci nášho programu zlepšia našu spoločnosť a trh: vezmite si napríklad 3D biotlač alebo nástroj, ktorý pomáha ľuďom trpiacim tremorom v dôsledku pitia. Tieto prevratné technológie sa vyvíjajú vďaka cezhraničnej spolupráci. Interreg premieňa cezhraničné výzvy na príležitosti.

Ponaučil som sa zo svojej skúsenosti s IVY a prestal som vidieť náš región ako zhluk periférií. Obyvateľstvo kultúrne rozmanitých pohraničných regiónov je zjednotené spoločnými výzvami a príležitosťami. Pohraničné regióny sú silnými symbolmi motta EÚ: zjednotení v rozmanitosti.

Robbert (Holandsko)

Politika súdržnosti a región Valencia – nenahraditeľný nástroj pre európsku výstavbu

↗ Mesto Valencia, Španielsko.

Súčasný proces integrácie a rozširovania Európskej únie čelia nespočetným prekážkam. Z tohto dôvodu je pocit spolupatričnosti k Európe nevyhnutným prepojením medzi ľuďmi a komunitami, ako sú obyvatelia a komunity Valencie, ktoré majú rovnaké princípy a hodnoty, ktoré sa stali súčasťou nášho života len prechodom po zložitej ceste a ktoré sú postavené na európskych základoch, ktoré sú teraz dôrazne otriasané nespočetnými problémami.

Rovnako ako všetci aktéri v európskej sfére – vo všeobecnom zmysle – musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, všetkými prostriedkami, ktoré máme k dispozícii, aby sme zabezpečili, že rovnosť, sloboda a solidarita budú aj naďalej ústrednými osami európskych štruktúr.

V tejto súvislosti máme my, regionálne orgány, na dosah jedinečnú príležitosť: Politika súdržnosti EÚ umožňuje, aby sa investície realizovali podľa radu kritérií stanovených Európskou komisiou, i keď ostáva priestor na manévrovanie. Aj pri zohľadnení častej kritiky tohto nástroja, a to od nedostatku flexibility a transparentnosti až po zložitost jeho postupov, je politika súdržnosti základným nástrojom EÚ na vytváranie verejných investícií. Jej cieľom je prispieť k harmonickému rozvoju regiónov a zaručiť spoločnú cestu k sociálnej, hospodárskej a environmentálnej konvergencii – v súlade s prioritami stratégie Európa 2020.

To je aj prípad regiónu Valencia, otvorenej krajiny s výrazným európskym a medzinárodným charakterom. Nedávno sa vo Valencii konali oslavy v rámci druhej európskej konferencie „Grow Your Region“, ktorá od roku 1988, keď Generalitat Valenciana uskutočnil prvé kroky smerom k riadeniu týchto zdrojov, ťaží z politiky súdržnosti, pričom v nasledujúcom roku nadobudlo význam financovanie.

Od roku 1989 do roku 2006 bol región príjemcom štrukturálnych fondov v cieľovej oblasti č. 1 (v súčasnosti nazývanej „konvergencia“), čo pokračovalo počas troch plánovacích období. V období rokov 2007 – 2013 sa región stal súčasťou skupiny regiónov v oblasti konkurencieschopnosti a zamestnanosti, ale s osobitným prechodným postavením, tzv. phasing-in (postupné zavádzanie opatrení), v dôsledku jeho vystúpenia z cieľa č. 1.

Obmedzené zdroje

Prechod na región phasing-in priniesol výrazné zníženie pridelených finančných zdrojov, čo bolo motivované zlepšením jeho postavenia v rebríčku prosperity medzi európskymi regiónmi. Tento akt je v zásade z metodologických dôvodov v rozpore s finančnou diskrimináciou, ktorou trpí región Valencia, čo sa uznáva vo všetkých vedeckých správach, ktoré uverejnila španielska vláda, ako je najnovšia správa výboru expertov pre reformu systému autonómneho financovania alebo správy orgánov, ako je nezávislý orgán pre fiškálnu zodpovednosť.

Tým všetkým sa zdôraznila nezvyčajná situácia na našom území, a to nielen na vnútroštátnej úrovni, ale aj na úrovni EÚ, pretože ide o spoločnosť, v ktorom je príjem na obyvateľa nižší ako priemer a ktoré je napriek tomu čistým prispievateľom do systému. Práve nedostatok zdrojov zo systému financovania a investícií, ktoré región Valencia znáša, je okolnosť, ktorá kompromituje konvergenciu a možnosti budúceho rozvoja za rovnakých podmienok, aké majú ostatné územia.

Kombinácia krízovej situácie s nedostatočným autonómnym financovaním a zmena na typ regiónu phasing-in znamenajú, že je teraz viac než kedykoľvek predtým nevyhnutné zachovať, ak nie zlepšiť, zdroje pochádzajúce z Európy s cieľom chrániť základné verejné služby a poskytovať potrebné infraštruktúry pre ich rozvoj.

Keď sa vrátim k politike súdržnosti, región Valencia v súčasnom finančnom období rokov 2014 – 2020 naďalej dostáva európske finančné prostriedky prostredníctvom rôznych operačných programov, a to regionálnych (Európsky sociálny fond – ESF a Európsky fond regionálneho rozvoja – EFRR), ako aj multiregionálnych (zamestnanosť, trvalo udržateľný rast, inteligentný rast a iniciatíva MSP). Celkovo to predstavuje viac ako 975 miliónov EUR, okrem zvyšku súčasných štrukturálnych fondov a európskych investícií – FEIE (Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky námorný a rybársky fond), ktoré sa nepovažujú za súčasť regionálnej politiky a európskej súdržnosti.

Budovanie silnejšej Európy

Všeobecne povedané Generalitat vykonáva rad opatrení spolufinancovaných ESF a EFRR. Patria sem napríklad: podpora prijímania mladých ľudí, program Eurodyssey, projekty na zlepšenie zamestnateľnosti, kvalita zamestnania a mobilita pracovnej sily, ochrana kultúrneho dedičstva Valencie, podpora výskumu, vývoja a inovácií v sektoroch, ako je zdravotníctvo, podnikanie a inovácie MSP, financovanie stratégií integrovaného rozvoja miest alebo plánov trvalo udržateľného rozvoja miest, súbor projektov zameraných na energetickú hospodárnosť verejných budov a informatizácia ekologických parkov.

V súčasnej diskusii o budúcnosti Európy je v súvislosti s hospodárskymi a sociálnymi ťažkosťami vyplývajúcimi z finančnej krízy nevyhnutné pamätať na to, že politika súdržnosti EÚ nie je len jedným z hlavných nástrojov verejných investícií na regionálnej úrovni, ale aj jeden z nenahraditeľných základov európskych štruktúr. Preto musí byť aj naďalej hlavným posilňujúcim prvkom dlhodobej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a má zásadný význam v regiónoch, kde došlo k dvojnásobnej strate zdrojov, ako je to v prípade regiónu Valencia. Európske regióny majú výhodu, že dokážu ľahko kombinovať funkčnosť a užší kontakt s občanmi, a preto je potrebné zachovať zásady subsidiarity a regionalizmu, ako aj podporiť dialóg a diskusiu s občanmi o budúcnosti nášho kontinentu. ■

Vincent Soler I Marco, regionálny minister financií a hospodárskeho modelu, Generalitat Valenciana

▲ Robotizácia výrobného procesu v obuvníckom priemysle umožňuje lepšie riadenie a využívanie zdrojov energie, materiálov a plánovania výroby vo väčšom súlade s dopytom na trhu.

Podpora podnikateľského ducha

Pán Ximo Puig, predseda Generaitat Valenciana a hlavný predstaviteľ autonómneho spoločenstva Valencia, vysvetľuje súčasnú situáciu v španielskej autonómnej oblasti a jej priority a nádeje do budúcnosti.

V rámci programov politiky súdržnosti bolo autonómne spoločenstvo Valencia až do roku 2006 regiónom cieľa č. 1, potom v rokoch 2007 – 2013 predmetom postupného zavádzania a v súčasnom programovom období patrí medzi rozvinutejšie regióny. Myslíte si, že to správne odráža vývoj regiónu za posledné desaťročie? Aká je podľa vás úloha EÚ v tomto procese?

V súčasnosti sa autonómne spoločenstvo Valencia považuje za bohatý región, a to po pozitívnom vývoji s podporou finančných prostriedkov Európskej únie. V dôsledku krízy sa však tento trend prudko zastavil. Okrem toho máme v Španielsku chronický problém nedostatočného financovania, ako aj problém nedostatočného plnenia štátnych investícií. Autonómne spoločenstvo preto prakticky nemá žiadny priestor na vykonávanie aktívnych politík v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja, inovácie a podpory hospodárskeho modelu.

Prechod na región postupného zavádzania spolu s hospodárskou krízou túto situáciu ešte zhoršil. Vieme tak túto situáciu lepšie posúdiť, máme realistickú metodiku a väčšiu flexibilitu pri kategorizácii regiónov.

Súčasný regionálny program sa zameriava na ďalšie posilnenie hospodárskeho rastu a zamestnanosti v autonómnom spoločenstve Valencia. Ako zamýšľate zvýšiť produktivitu, najmä medzi MSP?

S cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť MSP sa autonómne spoločenstvo Valencia prostredníctvom svojho operačného programu Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) na roky 2014 – 2020 pokúša uprednostniť podporu podnikateľského ducha, čím uľahčuje využitie nových nápadov a podporuje vytváranie podnikov, najmä takých, ktoré by sa mohli považovať za inovatívne alebo založené na technológiách. Podobne k zvýšeniu produktivity

podnikov prispieva podpora ich schopnosti rastu na regionálnych, vnútroštátnych a medzinárodných trhoch a zapojenie do inovačných procesov – najmä pokiaľ ide o zlepšenie prístupu k financovaniu vrátane finančných nástrojov s európskymi finančnými prostriedkami.

V rámci vášho programu môže mať podpora formu grantov alebo finančných nástrojov. Aké sú výhody a nevýhody tohto nového prístupu?

Používanie finančných nástrojov má v autonómnom spoločenstve Valencia v zásade určité nevýhody, ktoré by mali byť dočasné, napríklad nedostatok skúseností s ich riadením a vo všeobecnosti nedostatočná informovanosť verejnosti o ich dostupnosti. Riadne využívanie verejných finančných prostriedkov prostredníctvom finančných nástrojov v každom prípade vedie k lepšiemu využívaniu finančných zdrojov tým, že sa spájajú so súkromnými finančnými prostriedkami

“*V rámci politiky súdržnosti po roku 2020 sa napokon musí zabezpečiť oddelenie finančných prostriedkov, aby bol ESF hlavným nástrojom „sociálnej Európy“, pretože jeho integrácia s EFRR by ohrozila samotnú podstatu sociálneho cieľa ESF.*”

a súčasne sa opätovne využívajú zdroje, čo umožňuje využívať rovnaké finančné prostriedky v rôznych cykloch.

V autonómnom spoločenstve Valencia vykonávame finančné nástroje spolu s Európskym sociálnym fondom (ESF) a EFRR s rôznymi cieľmi. Pomocou EFRR, a to prostredníctvom úverov a nástrojov vlastného imania, sa podporujú podnikatelia MSP s vysoko inovatívnou zložkou a ich stratégie internacionalizácie. V prípade ESF sa snažíme poskytovať podporu nezamestnaným osobám prostredníctvom mikroúverov a v súčasnosti sme jediným autonómnym spoločenstvom spolu s Madridom, ktorá vykonáva finančné nástroje s ESF. V tejto súvislosti treba poznamenať, že autonómne spoločenstvo Valencia spolu so spoločenstvami Andalúzia, Piamonte a Lombardsko v súčasnosti vykonávajú európsky projekt, ktorý sa zameriava na zlepšenie sociálneho hospodárstva prostredníctvom finančných nástrojov.

Európska územná spolupráca je kľúčovým pilierom politiky súdržnosti. Vieme, že ste osobitne aktívni v tejto oblasti, ale môžete nám povedať, aké kontakty máte s inými európskymi regiónmi a aký z nich máte prospech?

Autonómne spoločenstvo Valencia preukázalo pevný záväzok spolupracovať pri dosahovaní cieľov stanovených v programoch spolupráce tak, aby zahŕňalo rôzne súvisiace štruktúry, ako je anténa pre západné Stredozemie z programu nástroja

európskeho susedstva a partnerstva alebo kancelária Valencia Interact, jediná, ktorá v súčasnosti existuje na juhu Európy. Prostredníctvom Európskej územnej spolupráce sa subjekty z oblasti Valencie zúčastnili na desiatkach projektov Interreg MED a projektoch Sudoe spolu s rôznymi regiónmi v celom Stredozemí a vo Francúzsku, Portugalsku a Andorre.

Pokiaľ ide o nové obdobie rokov 2014 – 2020, aj keď sa uskutočnili iba prvé výzvy, subjekty vo Valencii sa už zúčastňujú na 29 projektoch Interreg, medzi ktorými vyniká projekt PANORAMED, ktorého cieľom je prispieť k regionálnemu dialógu o multilaterálnych operačných rámcoch a dohodách o riešení spoločných problémov (pozri stranu 56). Autonómne spoločenstvo Valencia sa okrem toho zúčastňuje na projektoch s regiónmi mimo tejto oblasti, ktoré vyústili do stálej spolupráce, ako je to v prípade nášho vzťahu s regiónom Sasko-Anhaltsko alebo viacerých projektov s regiónom Helsinky-Uusimaa.

Prípravy na politiku súdržnosti po roku 2020 sa zintenzívňujú. Aký máte názor na aktuálnu diskusiu?

Z hľadiska autonómneho spoločenstva Valencia potrebuje politika súdržnosti Európskej únie po roku 2020 podstatné pridelenie rozpočtových prostriedkov na zachovanie a dosahovanie jej cieľov v oblasti sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti, ktoré pokrývajú všetky

regióny Európy, a poskytovanie európskych verejných zdrojov v súlade so zmluvami EÚ, a to prostredníctvom zdieľaného hospodárenia, subsidiarity a viacúrovňového riadenia. Z tohto dôvodu sa musí za každú cenu zabrániť, aby sa stala nástrojom na uskutočnenie štrukturálnych reforiem v štátoch. Napokon sa musí zabezpečiť oddelenie finančných prostriedkov, aby bol ESF hlavným nástrojom „sociálnej Európy“, pretože jeho integrácia s EFRR by ohrozila samotnú podstatu sociálneho cieľa ESF.

Autonómne spoločenstvo Valencia

Valencia je autonómne spoločenstvo Španielska, ktoré sa nachádza v strednej a juhovýchodnej časti Pyrenejského polostrova. Jej hlavným a najväčším mestom je Valencia. Región je rozdelený do troch provincií – Alicante, Castellón a Valencia – a 34 krajov.

OBYVATEĽSTVO: Autonómne spoločenstvo Valencia sa rozprestiera na ploche 23 255 km² a v porovnaní s ostatnými autonómnymi spoločenstvami je to veľký región. S počtom obyvateľov 4 934 993 je štvrtým najväčším spoločenstvom v Španielsku; jeho hustota obyvateľstva 212 obyvateľov na km² je oveľa vyššia ako celková hustota španielskej populácie.

HOSPODÁRSTVO: HDP v autonómnom spoločenstve Valencia je 105,077 milióna EUR, vďaka čomu je to štvrté španielske hospodárstvo podľa objemu HDP. Pokiaľ ide o HDP na obyvateľa, ktorý je dobrým ukazovateľom kvality života, v roku 2016

to bolo 21 296 EUR oproti 24 100 EUR HDP na obyvateľa v Španielsku ako celku.

V roku 2016 predstavoval verejný dlh 44 663 miliónov EUR, čo predstavuje 42,3% HDP, a jeho dlh na obyvateľa bol 9050 EUR na obyvateľa. Ak sa autonómne spoločenstvá zoradia od najmenšieho až po najväčší dlh, je región Valencia v tabuľke na 11. mieste a na 16. mieste s ohľadom na dlh na obyvateľa.

PRACOVNÝ TRH: Miera nezamestnanosti v regióne je 17,5%, teda vyššia ako národná úroveň, a s počtom 427 000 nezamestnaných má medzi autonómnymi spoločenstvami 12. miesto.

PRÍEMYSEL: Strategické sektory v regióne, ktoré sú dôležité pre celkové hospodárstvo Španielska, zahŕňajú keramiku a dlaždice, obuv a kožený tovar, hry a hračky, drevo a nábytok, textil a odevy a automobilový priemysel.

RENOVÁCIA KLÁŠTORA CARMEN V AUTONÓMNOM SPOLOČENSTVE VALENCIA

Vďaka Európskemu fondu regionálneho rozvoja bolo renovované kultúrne a múzejné centrum spoločenstva. Kráľovský kláštor Panny Márie z Carmen bol založený vo Valencii v roku 1281, v mestskej časti Roterós, mimo mestských arabských múrov. Za svoje meno vďačí jednej z najpopulárnejších, centrálnych štvrtí mesta, ktorou je Carmen.

Kláštor bol aktívny až do španielskej konfiškácie (1835 – 1837), keď ho premenili na Múzeum výtvarného umenia. Jeho nová funkcia ho zachránila pred tým, aby ho zbúrali, a v 19. a 20. storočí navštevovali jeho triedy mnohí špičkoví umelci z Valencie.

V rôznych fázach prebiehala renovácia, ktorá bola dokončená v roku 2011. Teraz je centrom súčasnej kultúry, usporadúvajú sa tu rôzne umelecké podujatia a zároveň slúži ako ústredie Konzorcium múzeí autonómneho spoločenstva Valencia.

V renesančnom kláštore a izbách nad ním sa po začatí prác našli islamské archeologické ruiny, ktoré sa dodnes vystavujú v inej miestnosti. Pokiaľ ide o refektár, bol zachránený pozoruhodný systém lúčov, boli reštaurované obrazy na stenách a oblúkoch z 13. storočia a boli pripravené podpory pre

exponáty, aby sa zabránilo poškodeniu obvodových stien. Boli renovované aj ďalšie miestnosti, ako je kapitula a ubytovacia časť.

S podporou EFRR vo výške 2 470 029,58 EUR sa v rámci projektu získalo 3300 m² výstavných priestorov, ktoré doteraz navštívilo viac ako 650 000 ľudí. Len v roku 2017 navštívilo vyše 150 000 ľudí viac aktivít a výstav ako kedykoľvek predtým. Vďaka EFRR dostalo autonómne spoločenstvo Valencia možnosť získať pre svojich občanov kultúrny a historický priestor, ktorý bol predtým v troskách.

VÝVOJ APLIKÁCIÍ V OBLASTI ZDRAVIA A ELEKTRONICKÝCH ZDRAVOTNÝCH ZÁZNAMOV

Autonómne spoločenstvo Valencia s pomocou Európskeho fondu regionálneho rozvoja podporuje tri hlavné projekty týkajúce sa zdravotných záznamov:

- ▶ **Elektronický zdravotný záznam (HER)** spája všetky verejné klinické informácie, zabezpečuje kontinuitu starostlivosti medzi rôznymi oblasťami zdravotnej starostlivosti a umožňuje prístup k informáciám o zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na umiestnenie používateľa služby (odborník alebo občan);
- ▶ **ABUCASIS** spája informácie zo zdravotných záznamov týkajúce sa primárnej zdravotnej starostlivosti. Už sa všeobecne využíva v celom autonómnom spoločenstve Valencia a vo vývojovej fáze sú nové moduly a funkcie;
- ▶ **ORION-CLINIC** spája informácie zo zdravotných záznamov týkajúce sa nemocničnej starostlivosti a momentálne sa používa v 10 nemocniciach.

Vzhľadom na dosiahnutý pokrok z hľadiska funkčnosti, ako aj rozšíreného používania elektronických záznamov v prostredí primárnej starostlivosti sa úsilie zameriava na rozšírenie programu ORION-CLINIC na všetky verejne riadené nemocnice vo Valencii.

ORION-CLINIC je informačný systém klinickej zdravotnej starostlivosti pre nemocnice v autonómnom spoločenstve Valencia so silným dôrazom na každodennú klinickú prax. Zameriava sa na zlepšenie poskytovania starostlivosti pacientom a výsledky zdravotnej starostlivosti tým, že pomáha zdravotníckym pracovníkom pri ich práci, zvyšuje účinnosť celého procesu zdravotnej starostlivosti a uľahčuje kontinuitu zdravotnej starostlivosti pre verejnosť.

Bol vyvinutý s cieľom uľahčiť jeho vývoj a bol realizovaný prostredníctvom starostlivého riadenia zmien, prispôsobovania sa budúcim zlepšeniam riadenia a praxe v oblasti zdravotnej starostlivosti a spájania s ostatnými systémami ministerstva pre všeobecnú zdravotnú starostlivosť a verejné zdravie. Priťahuje používateľov tým, že im ponúka široký funkčný rozsah a jedinečné rozhranie založené na prísnych testoch použiteľnosti.

FINANČNÁ POMOC PRI PRIJÍMANÍ A MOBILITE VÝSKUMNÝCH PRACOVNÍKOV

Cieľom je poskytnúť finančnú pomoc na odbornú prípravu výskumných pracovníkov doktorandského štúdia tým, že sa najmú na účely rozvoja výskumného projektu v spolupráci s univerzitou alebo výskumným strediskom s medzinárodnou prestížou mimo valencijského systému vedy a techniky. Okrem toho sa plánuje najať výskumných pracovníkov absolvujúcich odbornú prípravu pred doktorandským štúdiom vo výskumných centrách a financovať ich životné a cestovné náklady na tri až šesť mesiacov vo výskumných centrách mimo autonómneho spoločenstva Valencia. Pracovníci sa snažia získať nové techniky, prístup k vedeckým zariadeniam, ku konzultáciám bibliografických alebo dokumentárnych zbierok a k ďalším významným činnostiam v kontexte diplomových projektov jednotlivých prijímateľov, ktoré prispejú k ich vedeckej a technickej odbornej príprave.

Celá táto finančná pomoc prispieva k dosiahnutiu inteligentného rastu podporovaním zamestnanosti a zlepšením jeho kvality s cieľom podporovať vysokú úroveň vzdelávania a odbornej prípravy pre všetkých a podporovať prechod mladých ľudí od vzdelávania k zamestnaniu. Konkrétnejšie pomáha odborne pripravovať výskumných pracovníkov a zvyšovať ich zamestnateľnosť s cieľom podporiť výskum, technologický rozvoj a inovácie. Je to v súlade so stratégiou Európa 2020 na podporu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Dostupnosť primeraného ľudského kapitálu v oblasti výskumu, vývoja a inovácií je nevyhnutná pre konkurencieschopnosť Európy, na vytváranie nových vedomostí a technológií a pre ich adaptáciu, transformáciu a využívanie, ako aj na podporu zavádzania nových modelov a organizačných zásad.

PROGRAM EURODYSEY

Od roku 1987 sa autonómne spoločenstvo Valencia zúčastňuje na programe Združenia európskych regiónov (AER) Eurodissey, ktorého cieľom je poskytnúť mladým ľuďom vo veku od 18 do 30 rokov, ktorí majú odbornú kvalifikáciu na ukončenie štúdia, možnosť získať pracovné skúsenosti v spoločnostiach v rôznych európskych regiónoch. Toto získavanie skúseností trvá tri až šesť mesiacov s podporou ich regiónu. V autonómnom spoločenstve Valencia tento program podlieha generálnemu riaditeľstvu pre financovanie a európske fondy v rámci ministerstva financií a hospodárskeho modelu a až do výšky 50% ho spolufinancuje Európsky sociálny fond (ESF) v rámci operačného programu autonómne spoločenstvo Valencia (POCV) na roky 2014 – 2020.

Program okrem toho, že mladým účastníkom poskytuje možnosť získať prístup k odborným skúsenostiam, uľahčuje štúdium cudzieho jazyka a zlepšuje ich znalosť jazyka a kultúry hostiteľského regiónu. Program je zaujímavý aj pre spoločnosti, ktoré majú možnosť poskytnúť umiestnenia pre mladých ľudí z celej Európy, ktorí majú odbornú prípravu v špecializáciách a jazykoch, o ktoré sa zaujímajú.

Na programe Eurodissey sa zúčastňuje 29 regiónov. Účastníkmi programu sú nezamestnaní mladí ľudia registrovaní ako občania v autonómnom spoločenstve Valencia. Majú aj odbornú kvalifikáciu po ukončení odbornej prípravy

(univerzita, regulované povolanie alebo v zamestnaní) a znalosť cudzieho jazyka. Na základe zásady reciprocity, ktorá je stanovená v štatúte programu, regionálna vláda Valencie víta rovnaký počet mladých Európanov, ktorí budú počas dvoch až piatich mesiacov vykonávať stáže v spoločnostiach vo Valencii.

Tieto pobyty zahŕňajú štvrtýždňovú jazykovú odbornú prípravu a úvod do kultúry, za ktoré je zodpovedný hostiteľský región, a obdobie v spoločnosti s platom alebo grantom (ak to je mimo EÚ) počas minimálne dvoch, maximálne piatich mesiacov. Hostiteľský región tiež uľahčuje hľadanie ubytovania počas celého pobytu.

Autonómne spoločenstvo Valencia poskytuje prostredníctvom generálneho riaditeľstva pre financovanie a európske fondy dotáciu vo výške 1403 EUR mesačne na ponúkané pracovné miesto, ku ktorej spoločnosť zahrnie minimálny príspevok vo výške 122 EUR mesačne, pričom celková čiastka bude pridelená na kompenzáciu nákladov práce zmluvných zamestnancov. Po odpočítaní dane z príjmov (19%) a sociálneho zabezpečenia od spoločnosti a pracovníka dostane mladý človek minimálnu sumu 843,35 EUR v čistom.

Z tejto iniciatívy malo prospech veľké množstvo mladých ľudí. V priebehu posledných 10 rokov (2008 – 2017) navštívilo 616 mladých obyvateľov Valencie ostatné zúčastnené regióny (Nemecko, Belgicko, Chorvátsko, Taliansko, Francúzsko, Gruzínsko, Nórsko, Portugalsko, Rumunsko a Švajčiarsko) a celkovo 556 mladých ľudí z iných európskych regiónov získalo umiestnenie od organizácií a spoločností vo Valencii.

Z následných informácií od mladých obyvateľov Valencie, ktorí sa v posledných rokoch vrátili, sa odhaduje, že približne 60% si v prvom roku po návrate nájde prácu, pričom 45% z nich si prácu našlo pomerne rýchlo. Súčasná situácia na trhu práce je odlišná a ešte sa uvidí, ako ovplyvní mieru začlenenia.

Rozpočet dostupný na celý operačný program regiónu je 3 776 656 EUR. Investícia plánovaná na finančný rok 2017 je 732 000 EUR a rozdeľuje sa medzi dotácie pre spoločnosti vo Valencii, kde získavajú umiestnenia mladí ľudia, pomoc na ubytovanie pre mladých ľudí, jazykové kurzy, technickú pomoc a úvod do kultúry.

PLÁNY UDRŽATEĽNEJ MESTSKEJ MOBILITY

Vláda Generalitat Valenciana v súlade so stratégiou Európa 2020 schválila operačný program Európskeho fondu regionálneho rozvoja pre autonómne spoločenstvo Valencia na obdobie rokov 2014 – 2020.

Cieľom programu autonómneho spoločenstva Valencia na rok 2020 je sústrediť zdroje na tie sektory s vyššou pridanou hodnotou, ktoré mu umožňujú konsolidovať model rozvoja okolo inteligentného rastu. Rozšíria sa tie činnosti, v ktorých má región špecializáciu a výraznejšiu kvalifikáciu, zatiaľ čo územie sa zohľadňuje ako faktor konkurencieschopnosti.

Vďaka tomuto zameraniu a zabezpečeniu väčšej efektívnosti pri využívaní finančných prostriedkov sa zohľadnili všetky existujúce regionálne stratégie, ktoré sú uplatniteľné v rámci autonómneho spoločenstva Valencia.

Následne 23. novembra autonómne spoločenstvo Valencia vyzvalo na poskytnutie radu grantov v tejto oblasti na podporu miestnych akčných projektov pre obce, ktoré sú oprávnené na spolufinancovanie z OP ERDF autonómneho spoločenstva Valencia na roky 2014 – 2020, prioritné osi 4 a 6.

Vo vzťahu k osi 4 (Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch) budú dotované opatrenia, ktoré majú vplyv na špecifický cieľ 4.5.1: Podpora udržateľnej mestskej mobility: čistá mestská doprava, hromadná doprava, prepojenie medzi mestami a vidiekom, zlepšenie cestnej siete, cyklistická a pešia doprava, elektrická mobilita a vývoj systému zásobovania čistou energiou. Konkrétne ide o návrh a schválenie, ako aj realizáciu vlastných plánov udržateľnej mestskej mobility (SUMP) zo strany obcí autonómneho spoločenstva Valencia.

Treba poznamenať, že plány udržateľnej mestskej mobility sa pri ich vypracúvaní a vykonávaní spoliehajú na proces občianskej účasti, aby sa stali transformačným nástrojom pre mestá zameraným na uprednostňovanie ciest pešo a na bicykli, zlepšenie prístupnosti, vytváranie mestských priestorov pre koexistenciu občanov a presun v mestskom prostredí zdravším spôsobom.

Pri plánovaní a vypracúvaní plánov udržateľnej mestskej mobility miestne subjekty zvažili potreby rôznych agentov zapojených do mestskej mobility, navrhli participatívny proces otvorený pre sieť združení, hospodárske subjekty a obyvateľov, ktorí sa zaujímajú o zapojenie sa na individuálnej úrovni.

Financovanie EÚ naďalej prináša Malte výhody

Počas programového obdobia 2007 – 2013 sa do kľúčových oblastí maltského hospodárstva investovalo 850 miliónov EUR z fondov EÚ (Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond) s cieľom podstatne zlepšiť kvalitu života maltských občanov.

Vnadväznosti na úspech, ktorý sa dosiahol v minulosti, bolo na programové obdobie 2014 – 2020 vyčlenených ďalších 700 miliónov EUR, ktoré sa v súčasnosti využívajú na podporu vytvárania pracovných miest, konkurencieschopnosti podnikov, hospodárskeho rastu, trvalo udržateľného rozvoja a ďalšieho zlepšovania kvality života maltských občanov.

V rámci stratégie Európa 2020, pri ktorej sa kladie výskum a inovácie na popredné miesto pri úsilí Európy stať sa inteligentným, udržateľným a inkluzívnym hospodárstvom s vysokou úrovňou zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti, vyčlenila Malta finančné prostriedky na infraštruktúru v oblasti výskumu a inovácií a opatrenia na posilnenie väzieb medzi akademickou obcou a priemyslom. Počas súčasného programového obdobia sa tento trend zachoval a perspektívne investície sa budú naďalej zameriavať na zariadenia pre výskum a inovácie a prístup k finančným prostriedkom pre podniky.

Predtým sa investície do vzdelávacej infraštruktúry zameriavali na poskytovanie pevnej platformy na zvýšenie úrovne účasti na vzdelávaní na postsekundárnej a terciárnej úrovni. Prostriedky z EFRR vo výške 112,5 milióna EUR sa investovali do infraštruktúry a expanzií, modernizácií a ostatných kapitálových investícií do hlavných postsekundárnych a terciárnych inštitúcií. Počas programového obdobia 2014 – 2020 sa v rámci intervencií bude naďalej usilovať o dosiahnutie národných cieľov Malty zameraných na zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky a zvýšenie počtu osôb vo veku od 30 do 34 rokov,

ktorí ukončia terciárne vzdelávanie. Investície do vzdelávania sú vždy doplnené Európskym sociálnym fondom, čím sa kladie väčší dôraz na kvalitu vzdelávania a zručnosti študentov.

Podpora hospodárskeho centra

Vzhľadom na nedostatok prírodných zdrojov, veľkosť a geografickú polohu Malty je rozhodujúci rozvoj špecifických trhov, v rámci ktorých sa dá vyniknúť a vytvárať hospodárske bohatstvo. S ohľadom na túto skutočnosť sa niekoľko investícií uskutočnilo a naďalej bude uskutočňovať vďaka finančným prostriedkom EÚ na zvýšenie konkurencieschopnosti Malty a na to, aby sa stala centrom excelentnosti v rôznych hospodárskych činnostiach. Finančné prostriedky EÚ sa budú aj naďalej využívať na reštrukturalizáciu a modernizáciu úsilia v súkromnom sektore prostredníctvom rôznych grantov a finančných nástrojov.

Sektor zdravotníctva je tiež jednou z hlavných priorít ostrovov, najmä preto, že zabezpečuje sociálne inkluzívnejšiu spoločnosť. Hlavné projekty, ako je onkologické centrum, ktoré sa objavilo v predchádzajúcom programovom období, sa budú ďalej dopĺňať dodatočnými investíciami s cieľom zlepšiť služby zdravotnej starostlivosti na Malte a zabezpečiť poskytovanie komunitných služieb.

Rozvoj lepších zariadení pre turistický priemysel na Malte sa považuje za dôležitý vzhľadom na jeho význam pre miestne hospodárstvo a podstatný počet pracovných miest, ktoré

vytvára. V programovom období 2007 – 2013 boli zaznamenané investície na zlepšenie miestnych služieb cestovného ruchu, rozvoj nových špecializovaných trhov a obnovenie mnohých historických pamiatok s vysokou hodnotou pre cestovný ruch. Doplňkové opatrenia na zachovanie prírodného, historického a kultúrneho bohatstva budú počas tohto obdobia pokračovať.

Špecifické charakteristiky Malty vrátane jej malej veľkosti a pomerne vysokej mestskej hustoty predstavujú pre sektor dopravy v krajine významné výzvy. Fondy EÚ sa tak budú aj naďalej zameriavať na optimalizáciu prepojenia maltských ostrovov na domácej, ako aj na medzinárodnej úrovni. To sa dosiahne prostredníctvom rôznych investícií do cestných infraštruktúr TEN-T, námornej infraštruktúry, ako aj modálneho presunu. Takéto investície pomáhajú okrem iného obmedzovať prekážky a skracovať čas cesty, čo určite povedie k väčšej konkurencieschopnosti.

Na riešenie cieľov Malty v rámci stratégie EÚ 2020 v oblasti energetiky sa podniklo niekoľko iniciatív s využitím finančných prostriedkov EÚ na podporu vytvárania čistej energie a zavádzanie postupov energetickej efektívnosti, čím sa riešil vplyv elektrickej energie a spotreby na životné prostredie. Získané pozitívne výsledky budú naďalej prosperovať vďaka intervenciám a iniciatívam zameraným na domácnosti, podniky a verejný sektor prostredníctvom podpory úspor energie a podpory systémov energetickej efektívnosti.

Odpadové a vodné hospodárstvo

Odpadové a vodné hospodárstvo sú tiež dva dôležité piliere. V snahe zvládať výzvy nakladania s odpadom, ktorým Malta čelí, a ich negatívny vplyv na životné prostredie, bolo v predchádzajúcom programovom období vyčlenených 125 miliónov

“Vzhlľadom na nedostatok prírodných zdrojov, veľkosť a geografickú polohu Malty je rozhodujúci rozvoj špecifických trhov, v rámci ktorých sa dá vyniknúť a vytvárať hospodárske bohatstvo.”

EUR na veľké investície, ako je obnova a reštaurovanie uzavretých skládok. Budú sa vykonávať nové intervencie na zníženie množstva odpadu a presmerovanie zostávajúcich zvyškov na recykláciu.

Bezpečnosť zásobovania vodou a nakladania s odpadovými vodami sú pre krajinu tiež veľkými výzvami. V minulosti sa uskutočnili významné investície na riešenie oboch problémov. Tieto sektory budú aj naďalej dostávať investície v rámci politiky súdržnosti s cieľom rozvinúť potrebnú infraštruktúru, aby sa Malte poskytli dostatočné vodné zdroje bez toho, aby sa vyčerpali prirodzené kolektory podzemnej vody. V úsilí riešiť vážne tlaky na vodné zdroje na ostrovoch a zlepšiť kvalitu vody pri súčasnej adaptácii na zmenu klímy bude v rámci intervencií prebiehať snaha o zvýšenie informovanosti o ochrane vody a jej účinnom využívaní, ako aj o optimalizáciu využívania a kvality podzemných vôd. ■

Dr. Aaron Farrugia, parlamentný štátny tajomník
pre fondy EÚ a sociálny dialóg

Esplora, maltské Interaktívne vedecké centrum poskytujúce neformálne vzdelávacie prostredie pre vedecké objavy. ♥

ZACHYTENÉ FOTOAPARÁTOM NA MALTE

V rámci projektov financovaných Kohéznym fondom a Európskym fondom regionálneho rozvoja sa na Malte pomáhajú vytvárať pracovné miesta, podporuje sa hospodársky rast, zvyšuje sa konkurencieschopnosť podnikov, zlepšuje sa vzdelávanie a odborná príprava, podporuje sa trvalo udržateľný rozvoj a posilňuje sa kultúrne dedičstvo krajiny a cestovný ruch.

08

09

10

11

12

- 01 Projekt Oživenie a obnova uzavretých skládok sa zameriava na obnovu skládok ako verejných parkov.
- 02 Národný projekt protipovodňovej ochrany poskytne lepšiu infraštruktúru odvodnenia dažďovej vody a riadenie údolia.
- 03 Pobrežná cesta Salina bola rozšírená a modernizovaná.
- 04 Masterplan: projekt rozvoja aplikovanej vedy a inštitútov podnikania a obchodu priniesol nové priestory a moderné vyučovacie materiály a vybavenie.
- 05 Národné interaktívne centrum vedy poskytuje najmodernejšiu trvalú infraštruktúru pre interaktívnu vedeckú skúsenosť.
- 06 Projekt na zachovanie archeologického dedičstva pomohol zachovať dve miesta svetového dedičstva UNESCO ako súčasť maltských megalitických chrámov.
- 07 V rámci projektu sa vytvoril krajinný mestský priestor, verejné akvárium, potápačský inštitút, parkovisko, cyklotrasa a Garigue Heritage Park.
- 08 V budove Centre univerzitných výpočtových služieb sídli dátové centrum, počítačové laboratóriá, miestnosti na odbornú prípravu a videokonferenčné zariadenia.
- 09 Onkologické centrum v nemocnici Mater Dei ponúka pokročilé zariadenia na liečbu rakoviny.
- 10 V rámci projektu sa na streche Ġhajnsielem Band Club inštaloval systém fotovoltaických panelov s kapacitou 30 kWp.
- 11 Projekt Fort St. Angelo Heritage Experience zahŕňal obnovu tejto historickej ikony v Grand Harbour.
- 12 Obnova Cittadelly zahŕňala vytvorenie návštevníckeho centra a obnovu verejných priestorov a infraštruktúry.

VAŠIMI SLOVAMI

PANORAMA
vítá príspevky
čitateľov.

Vašimi slovami je časť časopisu *Panorama*, v ktorej zúčastnené strany na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni predstavujú svoje úspechy za obdobie rokov 2014 – 2020 a delia sa o svoje názory na prebiehajúce a kľúčové diskusie o politike súdržnosti po roku 2020.

Panorama víta príspevky vo vašom jazyku, ktoré môžeme predstaviť v budúcich vydaniach. Obráťte sa na nás na adrese region-panorama@ec.europa.eu, kde získate ďalšie informácie o usmerneniach a termínoch.

Program podpory štrukturálnych reforiem: novinka

Lambert Van Nistelrooij,
spoluspravodajca pre program na
podporu štrukturálnych reforiem,
poslanec Európskeho parlamentu

Od apríla 2017 môžu členské štáty dobrovoľne požiadať o podporu pri vykonávaní reforiem, programov makroekonomických úprav a reforiem v súlade s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny.

Základnou myšlienkou je, že konkrétnymi reformami vo verejnej správe sa podporujú inovácie, investície a sociálno-hospodársky rast. Súčasne sa tak vytvára viac synergií medzi všeobecnými hospodárskymi a daňovými reformami a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (EŠIF). Na základe skúseností a odborných znalostí priekopníkov môžu byť členské štáty, ktoré sú teraz podporované prostredníctvom nástroja v podobe programu na podporu štrukturálnych reforiem, efektívnejšie a účinnejšie.

Doteraz využívala program na podporu štrukturálnych reforiem viac ako polovica členských štátov: služba na podporu štrukturálnych reforiem – služba Európskej komisie, ktorá koordinuje program na podporu štrukturálnych reforiem –, dostala viac ako 200 žiadostí o podporu zo 16 rôznych krajín EÚ. Z nich sa považovalo za oprávnených 60 % žiadostí rozdelených do rôznych oblastí, napríklad riadenie verejných financií, riadenie, podnikateľské prostredie, trh práce, sociálne služby a rozvoj kapitálového trhu.

Na pomoc pri realizácii týchto reforiem v prvom roku sa vynaložilo viac ako 22 miliónov EUR. Keďže finančné prostriedky na tento program umožňujú EŠIF, jedným z kľúčových prvkov, ktoré sa zaviedli, bola zásada partnerstva, ktorá je kľúčovou hodnotou politiky súdržnosti. Je pozitívne, že Komisia a členské štáty aktívne prevzali túto zásadu do predložených plánov spolupráce a podpory.

Ďalšie kroky

Program na podporu štrukturálnych reforiem, ktorý je v súčasnosti prijatý na obdobie rokov 2017 – 2020, prispieva k inštitucionálnym, administratívnym a štrukturálnym reformám v záujme udržateľného rastu v členských štátoch. Rozpočet na program je stanovený na sumu 142,8 milióna EUR z EŠIF. Najneskôr do júna 2019 Európska komisia predloží hodnotenie programu v polovici trvania, pokiaľ ide o európsku pridanú hodnotu a riešenie miestnych, regionálnych a vnútroštátnych problémov. ■

Územia v centre politiky súdržnosti

Kedže politika súdržnosti poskytuje európskym občanom nepochybné výhody, je nevyhnutné, aby mala naďalej vplyv vo všetkých regiónoch, pričom pri regionálnych programoch a stratégiách sa aktívne berú do úvahy všetky existujúce sociálno-ekonomické a územné súvislosti.

O krom toho by jej pokračovanie po roku 2020 malo viesť k vyriešeniu súčasných nevyriešených otázok: zlá viditeľnosť výsledkov a nízke rozpočtové prostriedky politiky súdržnosti zo strany plánovaných konečných prijímateľov, občanov; nadmerná zložitosť pravidiel prístupu k finančným prostriedkom a ťažkosti pri rýchlej reakcii na vznikajúce potreby; nedostatočné zváženie rozmanitosti území a ich osobitných okolností a prítomnosť jednotných pravidiel, ktoré majú tendenciu zvyšovať rozdiely na miestnej úrovni.

Bude tiež potrebné zväziť, že pre nadmernú roztrieštenosť intervencií nie je možné dosiahnuť kritický objem, ktorý je dostatočný na to, aby v dlhodobom horizonte priniesol pozitívny pokles, a že integrácia intervencií často čelí značným ťažkostiam. Týmto spôsobom bude potrebné prekročiť víziu, ktorá sa stále príliš zameriava na segmenty, drasticky zjednodušiť regulačný aparát a povoliť väčšiu flexibilitu programov.

Enrico Mattei,
autonómny región Valle d'Aosta,
oblastný koordinátor
štrukturálnych politík
a európskych záležitostí

Integrovaný územný prístup by tak mohol lepšie reagovať na výzvy všetkých území v rámci Európskej únie. V nedávnom výskume sa v skutočnosti zistilo, že rozdiely medzi úrovňami rozvoja mestských a vidieckych oblastí sú silné, to znamená, že bude nevyhnutné venovať náležitú pozornosť rôznym územným podmienkam – najmä v prospech oblastí, ako sú hory, s trvalým zemepisným znevýhodnením.

Trend klesajúceho počtu obyvateľov možno najmä v tomto prípade zvrátiť len zlepšením situácie obyvateľov, čo si zasa vyžaduje lepší prístup k službám, ako aj lepšie podmienky na umiestnenie podnikov (napríklad kompenzácia rozdielov v nákladoch v dôsledku nadmorskej výšky).

To všetko je potrebné aj v snahe o správne uznanie významu kľúčovej úlohy, ktorú zohrávajú horské územia (chránené a humanizované vidiecke oblasti, obmedzené hydrogeologické riziká a neznečistené prostredie), a to nielen v prospech miestnych obyvateľov, ale aj všetkých spoločenstiev od nížin až po veľké mestá. ■

“...bude potrebné prekročiť víziu, ktorá sa stále príliš zameriava na segmenty, drasticky zjednodušiť regulačný aparát a povoliť väčšiu flexibilitu programov.”

Stanovisko departementov Francúzska k budúcnosti európskej politiky súdržnosti

“ *Politika súdržnosti je kľúčovou súčasťou európskej integrácie, pretože pomáha znižovať rozdiely v bohatstve a podporuje rozvoj medzi európskymi územiami.* ”

V tomto období diskusií a zaujímania stanovísk inštitúcií k trvanliviu a budúcnosti európskych kohéznych fondov na obdobie po roku 2020 nemohli francúzske departementy samozrejme zostať nečinné.

So skúsenosťami a s významnou úlohou pri mobilizácii európskych a štrukturálnych investičných fondov, najmä pri vykonávaní tretej kľúčovej oblasti Európskeho sociálneho fondu „začlenenie“, pre ktorú je 78 departementov Francúzska sprostredkovateľskými organizáciami, sa ich volení zástupcovia stretli, aby zaujali spoločný postoj k tejto téme. Ich závery sú založené na týchto poznámkach a zásadách.

Politika súdržnosti je kľúčovou súčasťou európskej integrácie, pretože pomáha znižovať rozdiely v bohatstve a podporuje rozvoj medzi európskymi územiami.

Zatiaľ čo diskusie o budúcnosti európskej politiky súdržnosti po roku 2020 sa viažu na vyhliadky rozpočtu zníženého v dôsledku nedostatočného finančného príspevku zo strany Spojeného kráľovstva, táto politika by sa nemala používať ako kontrolná premenná.

V tejto súvislosti sa francúzske departementy usilujú o zachovanie skutočnej politiky súdržnosti, a to na všetkých územiach a so zameraním na široké témy.

Postoj departementov Francúzska sa zameriava predovšetkým na päť hlavných zásad:

Simon Letonturier (vľavo) a Augustin Rossi (vpravo), zhromaždenie francúzskych departementov, poradcovia

- › silná a ambiciózná politika súdržnosti,
- › pevný záväzok v prospech začlenenia podporovaný departementmi v ich postavení lídrov solidarity a garantov efektívneho vykonávania Európskeho sociálneho fondu (ESF),
- › zohľadnenie špecifických území v rámci politiky súdržnosti,
- › zváženie osobitostí cezhraničnej spolupráce v rámci politiky súdržnosti a
- › lepšie riadenie politiky súdržnosti.

Uznesenie v tomto zmysle bolo predložené zhromaždeniu francúzskych departementov (ADF) na konci novembra. ■

Extremadura, inovačný model založený na špecializácii a podnikaní

Španielsky región Extremadura, ktorý Európa uznala ocenením za Európsky podnikateľský región roka 2017, sa rozhodol pre podnikanie a rozvoj podnikania ako jeden z pilierov svojho rastu a zblížovania s inými európskymi regiónmi, pričom vypracoval akčný plán zameraný na oblasti inteligentnej špecializácie, ktoré sú uvedené v stratégii RIS3 Extremadura.

Jesús Alonso Sánchez,
generálny tajomník pre vedu,
technológie a inovácie regionálneho
ministerstva infraštruktúry, Junta de
Extremadura

“ VI. regionálny plán je základným nástrojom plánovania, podpory, riadenia a realizácie výskumu, vývoja a inovácií s rozpočtom 420 miliónov EUR na štyri roky. ”

Príkladom tohto prístupu je program financovania v rámci VI. regionálneho plánu pre výskum, technologický rozvoj a inovácie v oblastiach špecializácie. Začala ho regionálna vláda a je základným nástrojom plánovania, podpory, riadenia a realizácie výskumu, vývoja a inovácií, pričom má na ďalšie štyri roky ako celok a s mnohými ďalšími opatreniami rozpočet 420 miliónov EUR.

V súčasnosti sa realizuje prvý balík v rámci programu s cieľom financovať projekty v technologických a startupových podnikoch. Ide o finančné produkty určené pre súkromné spoločnosti v celkovej hodnote 32 miliónov EUR. Ich stra-

tegické línie sa zameriavajú na podporu výskumu, vývoja a inovácií v oblastiach, ako je agropotravinárstvo, zdravie, energia z obnoviteľných zdrojov, cestovný ruch, IKT, biopodnikárstvo a obehové hospodárstvo, digitálna transformácia, humanitné vedy a spoločenské vedy.

Realizácia plánu je zameraná na posilnenie vedeckého systému regiónu Extremadura ako celku, podporu technologických centier a výskumných skupín a prepojenie výskumu so spoločnosťami prostredníctvom celkovo 66 opatrení. Okrem toho sa v meste Cáceres začne realizovať „bioinkubátor“ a v

Méride, v hlavnom meste regiónu Extremadura, bude zriadené ďalšie centrum zamerané na biopodnikárstvo a obehové hospodárstvo.

Okrem programov určených pre spoločnosti je potrebné spomenúť aj plán zamestnanosti mladých ľudí. S rozpočtom vo výške 4,5 milióna EUR sa tento program zameriava nielen na zlepšenie zamestnateľnosti mladých ľudí s univerzitným vzdelaním alebo vyššou a strednou odbornou prípravou, ale aj na ocenenie mladých talentov a podporu kultúry výskumu v regionálnych spoločnostiach v oblasti špecializácie regiónu. ■

Zdravý výhľad pre cezhraničnú zdravotnícku starostlivosť

V posledných rokoch vyvinul NÖGUS (zdravotný a sociálny fond Dolného Rakúska) v spolupráci so spolkovou krajinou Dolné Rakúsko a so susednými krajinami vďaka finančným prostriedkom z EFRR rozsiahle úsilie a projekty v sektore zdravotníctva. Cieľom je zabezpečiť, aby mohli v krajine získať zdravotnú starostlivosť osoby žijúce na oboch stranách hranice. Výsledkom tohto veľmi úspešného projektu boli všetky cezhraničné činnosti, ktoré boli v septembri 2017 uvedené pod spoločný rámec nazývaný Healthacross.

Healthacross znamená poskytovanie zdravotnej starostlivosti bez hraníc. Medzinárodná spolupráca a inovatívne projekty v oblasti zdravia v pohraničných regiónoch medzi Dolným Rakúskom a Českou republikou, ako aj Dolným Rakúskom a Slovensko, teraz túto značku oživujú.

Špecializovaný tím pod vedením riaditeľky Elke Ledlovej, MA, v súlade s heslom „Európske myšlienky, ktoré sa zakoreňujú v pohraničnom regióne“, ešte výraznejšie obmedzuje hranice, pokiaľ ide o poskytovanie zdravotnej starostlivosti: „Chceme, aby naša práca pomohla vybudovať mosty medzi Dolným Rakúskom a inými európskymi krajinami, aby mohli ľudia na oboch stranách hranice mať prospech zo starostlivosti v blízkosti domova.“

Cezhraničné projekty majú mnoho výhod. Pacienti sa môžu sami rozhodnúť, na ktorú stranu hranice chcú ísť za liečbou, a môžu tiež využívať lekársku starostlivosť na miestnej úrovni. To je

mimoriadne dôležité v prípade núdze a mohli by sa tým zachraňovať životy, pokiaľ sa najbližšia nemocnica alebo najbližšia dostupná ambulancia nachádza na druhej strane hranice. Medzinárodné siete a spolupráca poskytujú príležitosť aj na to, aby sa do Dolného Rakúska dostali odborné znalosti z iných krajín.

Starostlivosť v komunitách

Českí pacienti navštevujú regionálnu nemocnicu v meste Gmünd

Cezhraničná spolupráca uľahčila každodenný život konkrétne ľuďom v regiónoch Gmünd a České Velenice. Regionálna nemocnica Waldviertel-Gmünd sa nachádza priamo na hranici, pričom najbližšia ambulancia na českej strane je vzdialená viac ako 30 kilometrov a najbližšia nemocnica je dokonca ešte ďalej, vzdialená 60 kilometrov.

„Starostlivosť poskytovaná v regionálnej nemocnici Gmünd nie je len zdravotná starostlivosť, ale sústreďuje sa aj na ľudské hľadisko. Dnes už nechcete premýšľať o ťažkostiach s dlhými cestami do najbližšej českej nemocnice.“

Skutočne oceňujem možnosť rýchleho poskytnutia lekárskej starostlivosti,“ vysvetľuje jeden veľmi spokojný pacient, Zdeněk Tomáš z Českých Veleníc, ktorý sa stal 4000. českým pacientom, ktorý bol ošetrovaný v regionálnej nemocnici Gmünd.

V dôsledku projektu budú české poisťovne kryť náklady na liečbu svojich pacientov. Tlmočníci a zamestnanci, ktorí hovoria po česky, pomáhajú pacientom a zamestnancom nemocnice komunikovať medzi sebou. V súčasnosti prebiehajú diskusie so zúčastnenými organizáciami v južných Čechách o rozšírení rozsahu liečby pre českých pacientov v Gmünde z jednoduchej ambulantnej starostlivosti až na hospitalizáciu. Ďalej sa budú rozvíjať príležitosti na dlhodobú spoluprácu v rámci cezhraničných zdravotníckych centier v Gmünde/Českých Veleniciach.

Rádioterapia pre pacientov z Dolného Rakúska v nemocnici v Znojme

V roku 2018 dostane 15 pacientov z kliník v oblasti Weinviertel, konkrétne Mistelbach, Hollabrunn a Krems, rádioterapiu v nemocnici v Znojme ako súčasť počiatkovej skúsenosti s realizáciou projektu.

„Naše priekopnícke projekty, pri ktorých spolupracujú susediace regióny, sú príkladné pre celú Európu. Dolné Rakúsko preto Svetová zdravotnícka organizácia vybrala ako vlajkový región,“ hovorí Johanna Mikl-Leitner, regionálna guvernérka Dolného Rakúska.

Centrum endometritídy v regionálnej nemocnici Melk
Základom prvého centra endometritídy certifikovaného v EÚ v Dolnom Rakúsku je výmena poznatkov medzi regionálnou nemocnicou Melk a nemocnicou v Znojme. Za túto oblasť je zodpovedná nemocnica v Znojme, ktorá už je sídlom takéhoto centra, kde pacienti teraz získavajú diagnostiku a liečbu rýchlejšie. Endometritídou je postihnutá jedna z desiatich žien v plodnom veku. Je to chronické ochorenie, ktorého symptómy sú silné bolesti a neschopnosť mať deti. ■

„Od začiatku projektu na konci novembra 2016 sme v regionálnej nemocnici Melk úspešne liečili 80 pacientiek s endometritídou. Päť pacientok mohlo naplniť svoju túžbu mať deti – štyri počali prirodzeným spôsobom a jedna otehotnela prostredníctvom umelého oplodnenia,“ vysvetľuje primár Dr. Leopold Wanderer, vedúci oddelenia gynekológie a pôrodnictva v regionálnej nemocnici Melk.

Cezhraničná spolupráca v oblasti záchranej služby s južnou Moravou a južnými Čechami

Dolné Rakúsko už podpísalo zmluvy o záchranných službách s južnou Moravou a s južnými Čechami. V ďalšom kroku sa bude prostredníctvom adaptácie softvéru profesionalizovať komunikácia medzi centrom tiesňového volania 144 Dolné Rakúsko a centrami tiesňového volania na južnej Morave a v južných Čechách s cieľom uľahčiť cezhraničné záchranné operácie. Tým sa zabezpečí rýchla vzájomná pomoc v núdzi bez byrokratických komplikácií.

ĎALŠIE INFORMÁCIE

www.noegus.at

Zdravie nepozná hranice

Pacienti by mali mať prístup do najbližšej nemocnice, a to aj v inej krajine.

Cezhraničná spolupráca v oblasti zdravia je spôsob, ako zvládnuť nedostatky a zlyhania pri využívaní príležitostí.

Ďalšie informácie: Európska cezhraničná spolupráca v oblasti zdravia: teória a prax: <http://europa.eu/!MX44jk>

◀ Všetky oči sú zamerané na projekt PANORAMED, ktorý sa začal 27. septembra v Seville, Španielsko.

„PANORAMED predstavuje jedinečnú príležitosť pre španielske ministerstvo financií viesť inovatívny proces s cieľom zlepšiť príležitosti v regióne Stredozemia. Dúfame, že táto iniciatíva bude angažovať a koordinovať národné a regionálne zainteresované strany, iniciatívy EÚ a iné iniciatívy v tejto oblasti, ktoré si v budúcich rokoch osvoja spoločné prístupy a spoločné strategické opatrenia.“

Jorge García Reig – španielske ministerstvo financií,
generálny riaditeľ fondov EÚ

Politiky pre Stredozemie získajú nové fórum riadenia

V Stredozemí bolo spustené nové európske fórum riadenia pre nadnárodnú spoluprácu s cieľom podporiť tvorbu politík v celom regióne.

PANORAMED – platforma riadenia pre Stredozemie je nový rozsiahly projekt schválený v rámci programu Interreg pre Stredozemie, v ktorom sa spájajú národné ministerstvá a regionálne orgány európskych štátov na pobreží Stredozemia. Členovia z Portugalska až po Cyprus budú úzko a pravidelne spolupracovať na riešení príslušných problémov, ako je pobrežný a námorný cestovný ruch alebo námorný dozor v tejto oblasti.

Pod vedením španielskeho ministerstva financií a verejnej správy ako vedúceho partnera sa projekt zameriava na podporu nových riešení problémov a príležitostí na rast, ktoré sú na týchto územiach spoločné.

V rámci projektu s rozpočtom 9 miliónov EUR, ktorý potrvá do jari 2022, sa bude zabezpečovať, aby bol dostatok času a finančných prostriedkov na efektívne ovplyvňovanie politických rozhodnutí týkajúcich sa plánovania trvalo udržateľného rozvoja v tejto oblasti.

Hlavný projekt pre Stredozemie

Európska komisia už tento projekt považuje za „vlajkový“ a túto iniciatívu sprevádzajú tri rôzne generálne riaditeľstvá – pre regionálnu a mestskú politiku, pre námorné záležitosti a rybnárstvo a pre susedskú politiku a rokovania o rozšírení.

S projektom sú spojení aj ďalší významní aktéri zo Stredozemia s cieľom podporiť ho tým, že prinesú širšie možnosti spoločných riešení.

Hlavná intervencia pridružených partnerov, ako je Únia pre Stredozemie, program UNEP/MAP, iniciatíva pre západné Stredozemie, stratégia EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora a IMC-CPPM, sa týka zosúladenia iniciatív a fondov s cieľom dosiahnuť oveľa výraznejšie výsledky a vplyv.

Európske štáty uznali strategický význam projektu PANORAMED pri ovplyvňovaní budúcej politiky spolupráce a súdržnosti v Stredozemí po roku 2020, keď sa ukončí súčasné programové obdobie. Projekt tak má potenciál naďalej pozitívne prispievať k novým stratégiám EÚ v oblasti Stredozemia nad rámec trvania programu. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<https://governance.interreg-med.eu>

PROJEKTY

DO NEKONEČNA A SPÄŤ
V EURO SPACE CENTER
V BELGICKUCELKOVÉ INVESTÍCIE
6 305 400 EURPRÍSPEVOK EÚ
2 360 400 EUR

Kombináciou multimediálnych simulátorov a simulátorov virtuálnej reality, 5D kina a činností „mesačnej chôdze“ sa Euro Space Center, podporované Európskym fondom regionálneho rozvoja, zameriava na vysvetlenie tajomstiev vesmíru všetkým vekovým skupinám.

Cieľom strediska postaveného na začiatku 90. rokov 20. storočia je vzdelávať a zabávať rastúci počet návštevníkov rôznymi informáciami o vesmíre. Sčasti ide o múzeum, sčasti o zábavný park, a ponúkané činnosti zaručujú deň plný zábavy pre školské skupiny, rodiny a každého, kto si chce rozšíriť obzor!

V priebehu času a s dodatočným financovaním bolo stredisko modernizované tak, aby uspokojilo rastúci záujem všetkých vekových skupín. Teraz je uznávané ako popredná autorita Belgicka v oblasti vedy a techniky spojená s vesmírom a cestovaním vo vesmíre. Návštevníci si môžu vďaka novej scénografii vychutnať ešte evolučnejší zážitok, vďaka čomu sa z výstav naučia ešte viac.

Ďalšie atrakcie pre nádejných astronautov zahŕňajú antigravitačný postroj, zážitok z 5D kina s premietaním štartu rakety a simulátory virtuálnej reality. S postrojom sa návštevníci môžu pohybovať s gravitáciou podobnou ako na Mesiaci alebo na Marse. Pomocou súpravy na zobrazenie virtuálnej reality sa znázorňuje planetárne prostredie, čím sa vysvetľujú nároky, s ktorými sa ľudia stretávajú vo vesmíre.

Tri, dva, jeden, štart!

V rámci zážitku z 5D kina môžete sledovať štart Apollo 11 a opätovne prežiť pristátie na Mesiaci v roku 1969, čo je ešte realističnejšie vďaka mnohým špeciálnym efektom.

Multimediálna výstava ponúka občanom chuť každodenného života vo vesmíre. Vystavené je jedlo v prášku, airbagy, špeciálne navrhnuté požiarne poplachy a núdzové prikrývky spolu s exponátmi zobrazujúcimi osobné príbehy cestovateľov vo vesmíre.

Pomocou digitálneho tabletu môžu mladší návštevníci hrať hru Space Heroes a zúčastniť sa na vesmírnej misii. Vo vzdelávacej hre, ktorá sa hrá vo vonkajších priestoroch strediska, sú použité kreslené postavičky, ktoré sprostredkujú informácie o vesmíre, zatiaľ čo vo vnútri planetária sa odhaľujú fascinujúce fakty o hviezdach a planétach, ktoré sú znázornené na úplnom nočnom nebi premietanom na strop.

Tí, ktorí sú v kútiku duše astronauti, si môžu rezervovať „misijný víkend“ a z prvej ruky získať skúsenosti so simulátormi, ako je viacosová stolička a stena s nulovou gravitáciou, čo sú nástroje, ktoré používajú skutoční astronauti pri príprave na odlet.

Pre deti mladšie ako 18 rokov stredisko usporadúva týždenné letné tábory so zameraním na šesť oblastí priorít vrátane stavania satelitu, štartov rakety, odbornej prípravy astronautov a ovládania dronov. Študenti, ktorých fascinuje sledovanie hviezd, môžu stavať ďalekohľady a mapovať nebesá, pričom sa naučia niečo aj o tlaku, teplote a vlhkosti vzduchu.

Vytvorením miesta, kde sa stretáva vzdelávanie so zábavou, sa Euro Space Center podarilo poskytnúť návštevníkom jedinečný pohľad na výskum vesmíru a výhody, ktoré vesmír prináša pre život na zemi. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.eurospacecenter.be/en/>

PROJEKTY

VEĽKÝ KROK VPRED PRE VÝSKUM A VÝVOJ V STREDNEJ EURÓPE

**CELKOVÉ INVESTÍCIE
97 000 000 EUR**

**PRÍSPEVOK EÚ
82 000 000 EUR**

Nové centrum výskumu a vývoja v Českej republike bude zohrávať dôležitú úlohu pri formovaní budúcich dodávok energie v Európe. SUSEN, ktoré je podporované Európskym fondom regionálneho rozvoja, ponúka príležitosti pre výskumníkov, absolventov a študentov, aby uplatnili znalosti prírodných vied a inžinierstva na výrobu energie z udržateľných zdrojov.

Zariadenie SUSEN (SUSustainable ENergy) v oblasti výskumu a vývoja, ktoré bolo otvorené v roku 2017, zahŕňa infraštruktúru, ktorá má pomôcť Českej republike pozitívne prispieť k európskemu úsiliu zabezpečiť bezpečnú a efektívnu výrobu energie v 21. storočí. Rozprestiera sa vo dvoch lokalitách v regiónoch juhozápadných a stredných Čiech, pričom centrum sa rozkladá na viac ako 8800 štvorcových metroch a predstavuje dôležitý prvok v oblasti výskumu a vývoja v strednej Európe.

Hlavným cieľom práce zariadenia SUSEN je ďalší vývoj jadrovej technológie ako prostriedku výroby energie z udržateľných zdrojov. S cieľom posilniť pracovné vzťahy a vytvárať synergie v tejto oblasti vytvára väzby s inými výskumnými inštitútmi v celej Európe, najmä v rámci Európskeho výskumného priestoru (ERA). ERA podporuje voľný pohyb vedeckých výskumníkov, znalostí a technológií s cieľom zlepšiť výsledky výskumu EÚ, posilniť jeho konkurencieschopnosť, podporiť rast a vytvárať pracovné miesta.

Zariadenie SUSEN prispelo k vytváraniu pracovných miest tým, že v centre poskytlo 128 nových pracovných pozícií. Z toho asi 60% pozícií je pre výskumných pracovníkov. Ponúka aj vzrušujúce príležitosti na vzdelávanie, ktoré každoročne dávajú možnosť približne 55 absolventom a študentom zapojiť sa do jeho činností.

Zameranie na budúcnosť

Rozvoj zariadenia sa začal výstavbou dvoch nových budov a rozšírením a rekonštrukciou piatich existujúcich stavieb. Nasledovala inštalácia a spustenie najmodernejších technologických nástrojov, ktoré poskytujú špičkovým výskumným pracovníkom nástroje, ktoré potrebujú na to, aby mohli konkurovať v globalizovanom svete. Stavebné práce a vybavenie centra predstavovali spolu 97 miliónov EUR, z čoho 82 miliónov EUR financovala EÚ prostredníctvom EFRR.

Pôvodne sa mal projekt SUSEN začať začiatkom roka 2011 a mal byť dokončený v decembri 2015, no zdržal sa po katastrofe v jadrovej elektrárni Fukušima Daiči v Japonsku. To viedlo k zmenám v politike a požiadavkách v sektore jadrovej energetiky, čo si zase vyžiadalo zmenu v rozsahu výskumu centra, oneskorenie schválenia projektu a jeho začatia.

Zariadenie SUSEN je založené na vytváraní špičkových, často jedinečných technológií s veľmi obmedzenými skupinami potenciálnych dodávateľov. Z 82 miliónov EUR z EFRR dosiahol rozpočet na samotnú inštaláciu a vybudovanie zariadenia 60 miliónov EUR. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

www.susen2020.cz

PROJEKTY

ZVLÁDNUTIE DOPRAVNÉHO TOKU VO VILNIUSE

CELKOVÉ INVESTÍCIE
107 000 000 EUR

PRÍSPEVOK EÚ
84 000 000 EUR

Severozápadné časti hlavného mesta Litvy Vilnius a okolité mestá a dediny zaznamenali veľký rast odvtedy, ako sa krajina stala v roku 1991 nezávislou. Budovanie ciest však nie vždy napredovalo rovnako rýchlo. Sčasti vďaka Európskemu fondu regionálneho rozvoja mesto teraz dokončuje západný obchvat, ktorý tak veľmi potrebuje.

Vilnius leží v dôležitom bode európskej siete ciest. Križujú ho európske trasy vrátane E28, ktorá smeruje z Nemecka do Bieloruska, a E85, ktorá vedie z Grécka až po litovské pobrežie Baltského mora.

Hoci mesto je dobre obsluhované cestami, ktoré do neho vchádzajú a ktoré z neho vychádzajú, pričom takmer všetky majú štyri jazdné pruhy, chýbala mu komplexná sieť obchvatov. Tranzitná doprava musela často využívať úzke mestské ulice, ktoré neboli postavené na také objemy, s ktorými sa následne museli vyrovnáť.

Problém ešte zhoršila skutočnosť, že vďaka exponenciálnemu rozvoju miest a obcí okolo Vilnius v posledných rokoch cestuje každý deň do mesta a z mesta približne 150 000 ľudí. Severozápadný Vilnius navyše zaznamenal v posledných dvoch desaťročiach 25 % nárast počtu obyvateľov a v súčasnosti v ňom žije približne 200 000 ľudí. Má však iba jednu hlavnú tepnu, ktorá dokáže zvládnuť skutočne veľké dopravné toky.

Pomaly, ale isto

Na západný obchvat vo Vilniuse sa čakalo dlho. Pôda na jeho výstavbu bola vyčlenená už v 80. rokoch 20. storočia, ale projekt nedostal konečné odsúhlasenie až do roku 1998. Trvalo ďalších šesť rokov, kým sa skutočne schválila presná trasa.

Práce sa konečne začali v roku 2009 a vykonávali sa v troch fázach. Prvá časť v dĺžke vyše pol kilometra zahŕňala prestavbu mosta Lazdynai a bola dokončená v roku 2011. V roku 2014 nasledovalo otvorenie druhej časti s dĺžkou necelé tri kilometre.

Hoci prvé dve časti obchvatu zlepšili situáciu pre miestnych účastníkov cestnej premávky, veľká časť tranzitu mesta, vozidlá prichádzajúce doň a vychádzajúce z neho, musela prechádzať cez centrum. Až tretia etapa dokončená v roku 2017 situáciu vyriešila. Pokrýva zostávajúcich 5,4 kilometra a spája sa s A2, treťou najdlhšou diaľnicou krajiny, ktorá vedie z Vilnius do Panevėžysu vzdialeného 135 kilometrov. Posledný úsek obchvatu bol financovaný z EFRR, pričom celkové náklady boli 107 miliónov EUR.

Dokončená cesta bola postavená tak, aby zvládla očakávaný nárast dopravy o 6 % do roku 2039. Keď sa vozidlá odklonia z mesta, skráti sa čas cesty pre miestnych obyvateľov, ako aj cestujúcich na dlhšie vzdialenosti. Medzi ďalšie pozitívne výsledky patrí menej dopravných zápch a výfukových plynov, čo prinesie významný prínos pre životné prostredie, ako aj kvalitu života ľudí pracujúcich a žijúcich vo Vilniuse. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

www.vilnius.lt

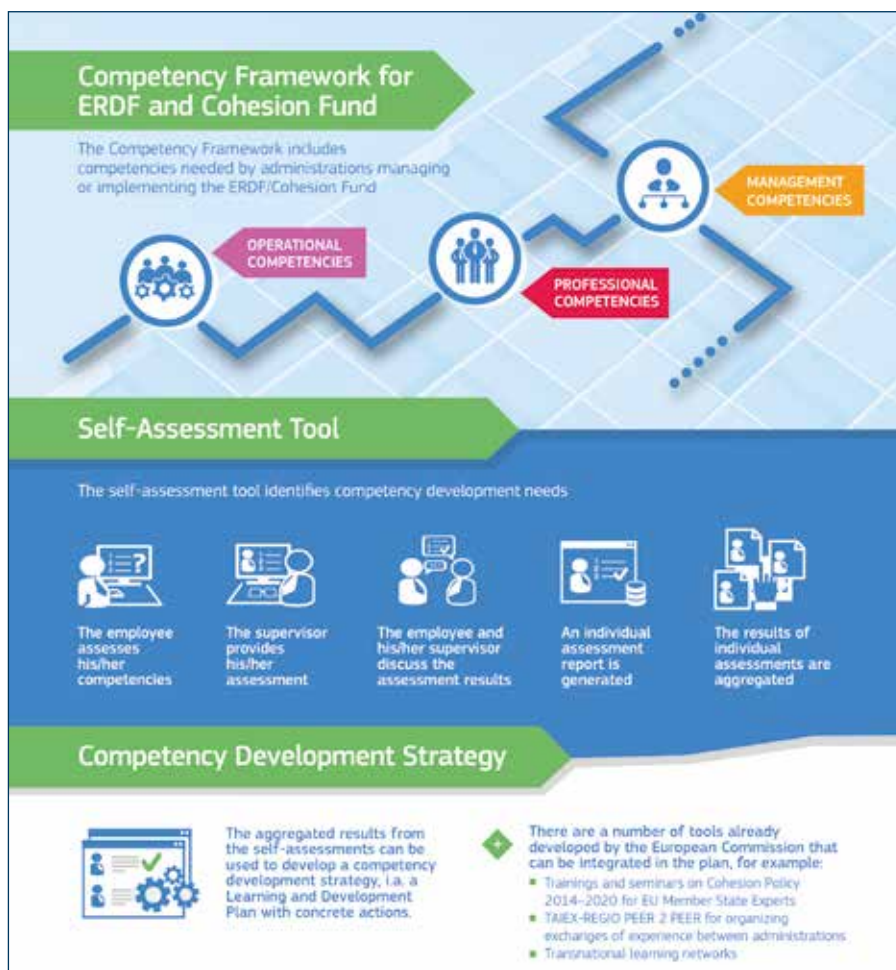
LEPŠIE KOMPETENCIE PRE LEPŠIE VÝSLEDKY

Nový kompetenčný rámec EÚ
pomáha verejným činiteľom
rozvíjať svoje zručnosti.

Podľa siedmej správy o súdržnosti členské štáty a regióny potrebujú vysoko kvalitné inštitúcie, aby sa prehĺbil vplyv investícií politiky súdržnosti. Štátni úradníci potrebujú pokročilejšie prevádzkové, odborné a riadiace kompetencie nielen v oblasti fondov EÚ, ale aj v iných oblastiach politiky, ako sú verejné obstarávanie, štátna pomoc atď.

Identifikácia nedostatkov v oblasti kompetencií a ich komplexné riešenie sú teraz možné vďaka úplne novému nástroju vyvinutému Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku. Je určený pre verejné inštitúcie zapojené do riadenia Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu, t. j. národné koordináčne orgány, riadiace a certifikačné orgány, orgány auditu, spoločné sekretariáty a sprostredkovateľské orgány.

Všetky tieto správy môžu teraz používať kompetenčný rámec EÚ, ktorý obsahuje súbor kompetencií, ktoré by mali mať správne orgány a úradníci, a webový nástroj na vlastné hodnotenie, ktorý umožňuje zamestnancom vyhodnotiť si úroveň pokročilosti v rámci jednotlivých kompetencií vyžadovaných v ich profile pracovného zaradenia. Pomôže to pri definovaní budúcich cieľov rozvoja.

V súlade s ochranou údajov

Významná funkcia, najmä pre správcov, je možnosť agregovať údaje z vlastných posúdení všetkých zamestnancov a zostaviť tak prehľad správneho orgánu ako celku. Zistenia tak môžu slúžiť ako základ pri vypracovaní plánov vzdelávania a rozvoja, aby sa vyplnili medzery.

Tento používateľsky ústretový a pružný nástroj pokrýva celé spektrum kompetencií a môže sa uplatniť na všetky druhy

správnych orgánov bez ohľadu na ich veľkosť alebo na to, či spravujú sektorový alebo regionálny operačný program. Jeho vplyv výrazne presahuje správu finančných prostriedkov. Môže tiež prispieť k väčšiemu zameraniu a strategickému prístupu smerom k dlhodobějšímu rozvoju kompetencií a v konečnom dôsledku zlepšiť fungovanie celého správneho orgánu a kvalitu služieb, ktoré poskytujú občanom a podnikom. ■

VÝROČNÉ FÓRUM EUSALP 23. A 24. NOVEMBRA 2017, MNÍCHOV, NEMECKO

Na každoročnom fóre stratégie EÚ pre Alpský región sa zišli kľúčové inštitúcie a zainteresované strany z alpského makroregiónu. Účastníci zhodnotili doteraz dosiahnutý pokrok a predstavili prvé výsledky deviatich tematických akčných skupín.

“*Makroregionálne stratégie sú v prvom rade politické rámce so strategickým rozmerom a predstavujú dlhodobú ambíciu spoločne pracovať na lepšej budúcnosti.*”

Komisárka Corina Crețu

VŠEOBECNÉ VÝSLEDKY

Bolo schválené spoločné vyhlásenie, v ktorom sa načrtli základné faktory pre budúci úspech a účinnosť stratégií:

- › Politický záväzok, silnejšia a užšia spolupráca a skúmanie synergii
- › Integrácia makroregionálnych stratégií EÚ do programov financovania EÚ po roku 2020
- › Riadne oznamovanie pridanej hodnoty a prínosov stratégií pre širokú verejnosť a zainteresované subjekty.

ZELENÁ INFRAŠTRUKTÚRA SA STRETÁVA SO STRATÉGIAMI ADAPTÁCIE NA ZMENU KLÍMY

- › Zabezpečiť koordináciu opatrení v oblasti zmeny klímy a zavádzania zelenej infraštruktúry na miestnej a národnej úrovni a na úrovni EÚ
- › Stanoviť ako prioritu efektívne a trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov.

TVORBA BUDÚCNOSTI: BIOLOGICKÉ HODNOTOVÉ REŤAZCE A TRADIČNÉ HOSPODÁRSKE OBLASTI

- › Bojovať proti vyludňovaniu a vytvárať pracovné príležitosti pre mladých ľudí
- › Uľahčiť vytváranie sietí a výmenu skúseností medzi rôznymi oblasťami, medzi mladými poľnohospodármi a odborníkmi na oblasť poľnohospodárstva
- › Zapojiť zainteresované strany do vývoja riešení.

POHYB V PREPOJENÝCH SYSTÉMOCH PREPRAVY

- › Cieľ zlepšiť nadnárodnú prepojenosť
- › Optimalizovať a harmonizovať systémy dopravných informácií v alpských regiónoch a štátoch
- › Preskúmať hlavné výzvy na vytvorenie vzájomne prepojeného multimodálneho systému dopravných informácií a zvýšiť atraktivnosť verejnej dopravy a udržateľných druhov dopravy.

INTELIGENTNÝ PRÍSTUP V DEDINSKOM PROSTREDÍ

- › Motor inovácií, vývoja, udržateľnosti a pracovných príležitostí
- › Podpora koncepcie inteligentných dedín s cieľom vytvárať synergie medzi tromi príslušnými akčnými skupinami a preskúmať potenciál spolupráce
- › Nájsť konkrétne riešenia digitalizácie v Alpách s cieľom identifikovať spôsoby šírenia týchto riešení do iných oblastí v alpskom prostredí, ktoré sa aktívne nezúčastňujú na EUSALP.

ALPSKÝ REGIÓN AKO CELOSVETOVO PRÍŤAŽLIVÉ MIESTO PODPORUJÚCE ZDRAVIE

- › Cestovný ruch v Alpách zameraný na podporu zdravia spája zdravotnú starostlivosť a cestovný ruch v rámci základných kameňov cestovného ruchu, autentickosť alpského prostredia, medicínske dôkazy, rozvoj založený na indikáciách a regionálny rozvoj
- › Poskytovanie poznatkov o nadnárodných projektoch, ktoré slúžia ako vzor pre rozvoj cestovného ruchu v alpskom prostredí zameraného na podporu zdravia založeného na jedinečných prírodných liečivých zdrojoch.

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<https://www.alpine-region.eu/>

7. SPRÁVA O SÚDRŽNOSTI PRELOŽENÁ

7. správa o súdržnosti zverejnená v októbri 2017 v anglickom jazyku je teraz k dispozícii vo francúzskom, nemeckom, španielskom, talianskom a poľskom jazyku na webovej lokalite Inforegio, pričom zostávajúce jazykové verzie budú nasledovať do polovice februára 2018.

Správa sa zameriava na regióny a mestá EÚ, predkladajú sa v nej skúsenosti z výdavkov na súdržnosť počas krízových rokov a vytvára sa priestor na politiku súdržnosti po roku 2020. V správe o súdržnosti sa analyzuje súčasný stav hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ a zahŕňa všetky naše územia: Európske hospodárstvo opäť narastá, ale pretrvávajú rozdiely medzi našimi členskými štátmi a v rámci nich. Verejné

investície v EÚ sú stále pod úrovňou pred krízou, zatiaľ čo regióny a členské štáty musia viac investovať, aby reagovali na výzvy uvedené v diskusnom dokumente o budúcnosti financií EÚ, digitálnu revolúciu, globalizáciu, demografické zmeny a sociálnu súdržnosť, hospodársku konvergenciu a zmenu klímy.

V správe sa navrhuje politika pre celú EÚ, ktorá sleduje tri hlavné ciele: využívanie globalizácie, nijaký občan nezostane bokom a podpora štrukturálnych reforiem. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://europa.eu/!uy68YC>

CENY EÚ ZA ŠIROKOPÁSMOVÉ PRIPOJENIE BROADBAND AWARDS 2017

Európska komisárka pre regionálnu politiku Corina Crețu a komisár pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka Phil Hogan vyhlásili 20. novembra na slávnostnom odovzdávaní v Bruseli víťazov ocenenia European Broadband Awards za rok 2017. Bolo vybraných päť projektov v kategóriách zameraných na inovatívne modely financovania, znižovanie nákladov, územnú súdržnosť, sociálno-hospodársky vplyv a hospodársku súťaž. Tieto projekty slúžia ako príklady pre ostatné regióny a organizácie, ktoré plánujú zavádzanie širokopásmového pripojenia.

Jeden z víťazov, Rural Broadband v Grécku, je národný projekt podporovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja a realizovaný prostredníctvom verejno-súkromného partnerstva. Poskytuje širokopásmové infraštruktúrne pokrytie a cenovo dostupné služby pripojenia pre občanov žijúcich vo vzdialených regiónoch Grécka, ktorí boli predtým ukrátení o plné výhody širokopásmového pripojenia. Vďaka tomuto projektu dosiahli vysokokapacitné siete do vzdialených regiónov, v ktorých by súkromní aktéri neinvestovali pre ich nízku komerčnú hodnotu. V rámci projektu sa vyvinula sieť širokopásmových infraštruktúr na pokrytie oblastí nachádzajúcich sa v severnom, strednom a južnom regióne Grécka, ktorá pokrýva

takmer 45% gréckeho územia (geograficky), t. j. 5077 dedín/obcí a 525 287 obyvateľov vo vidieckych a v ostrovných oblastiach krajiny. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://europa.eu/!tH46yD>

PROGRAM

MÁJ 2018

Taliansko (IT) (presný dátum a miesto budú stanovené)

3. výročné fórum EUSAIR

---

4. – 5. JÚNA 2018

Tallinn (EE)

9. výročné fórum EUSBSR

---

8. – 12. OKTÓBRA 2018

Brusel (BE)

Európsky týždeň regiónov a miest 2018

---

18. – 19. OKTÓBRA 2018

Sofia (BG)

7. výročné fórum EUSDR

---

20. – 21. NOVEMBRA 2018

Innsbruck (AT)

2. výročné fórum EUSALP

Ďalšie informácie o týchto podujatiach môžete nájsť na webovej lokalite Inforegio v časti Podujatia:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/newsroom/events/

PRÁVNE UPOZORNENIE

Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v mene Európskej komisie nenesú zodpovednosť za možné použitie uvedených informácií.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2017

PDF: ISSN 1725-826X

Opakované použitie je povolené pod podmienkou uvedenia zdroja.

Politika opakovaného použitia dokumentov Európskej komisie sa riadi rozhodnutím 2011/833/EÚ (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39).

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iných materiálov, ktoré nepodliehajú autorskému právu EÚ, je nutné žiadať o povolenie priamo držiteľov autorského práva.

Tento časopis sa tlačí v angličtine, vo francúzštine, v nemčine, bulharčine, gréčtine, španielčine, taliančine, poľštine a rumunčine na recyklovanom papieri. Je dostupný online v 22 jazykoch na adrese: http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/information/publications/panorama-magazine/

Obsah tohto vydania bol uzavretý v decembri 2017.

© Európska únia, 2017

Printed in Belgium

FOTOGRAFIE (STRANY):

Obal: © Európska únia

Strana 3: © Európska únia, 2017

Strany 4, 5, 6: © Bulharská vláda

Strana 7: © Vincent Arbelet

Strana 8: © Morteau © David Cesbron

Strana 9: © Emmanuel Eme

Strana 10: © Shutterstock

Strana 12: © Európska únia – zdroj: Európsky parlament

Strana 13: Mari Kiviniemi © Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

Strana 13: Daniël Termont © Eurocities

Strana 13: Beate Merk © Ministerstvo pre európske záležitosti a regionálne vzťahy, Bavorsko

Strana 16: © Európska únia, 2017

Strana 17: © Európska únia, 2017

Strana 19: © Samosprávny celok Francúzskej Guyany

Strana 21: © Vláda Kanárskych ostrovov

Strana 22: © Európska únia, 2017

Strana 23: © Európska únia, 2017

Strana 24: © Európska únia, 2017

Strana 25: © Európska únia – zdroj: Európsky parlament

Strana 28: Werner Färber: © Associated Press; Regina: @ aplikácie IKT pre digitálnu integráciu; Vukusic: © Associated Press; Katie Gillmon: © Fifteen Corwall

Strana 29: Civitas mimosa © Tiago Sousa; Antonio Grassi: © Diritti a scuola; Safija Imsirovic © Joel Nilsson

Strana 30: © Európska únia, 2017

Strana 31: © Európska únia, 2017

Strany 34, 35: © Európska únia, 2017

Strany 36, 37: © Európska únia, 2017

Strana 38: © iStock_Leonid Andronov; Vincent Soler I Marco

© Autonómne spoločenstvo Valencia

Strana 39: © Autonómne spoločenstvo Valencia, Sira

Strana 40: © Autonómne spoločenstvo Valencia

Strana 43: © Autonómne spoločenstvo Valencia

Strana 44: © Universitat de Valencia; © Autonómne spoločenstvo Valencia

Strana 46: © Maltská vláda

Strana 47: © Maltská vláda

Strany 48, 49: © Maltská vláda

Strana 50: © Európska únia – zdroj: Európsky parlament

Strana 51: © Región Valle d'Aosta

Strana 52: © Assemblée des Départements de France

Strana 53: © Región Extremadura

Strany 54, 55: © NÓGUS

Strana 56: © Panoramad

Strana 57: © Euro Space Center

Strana 58: © Susen

Strana 59: © Common Creative Pixabay

ZOSTAŇME V KONTAKTE

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
@CorinaCretuEU

Úrad pre publikácie

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
Komunikácia – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieuaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu